

Terézváros

Túl a kerekesszéken

A kulcs: az önálló élet

12

**Veszélyhelyzetben is
közösen döntöttek –
Nem emelkednek
a helyi adók**

6

**Ebek ura –
Akinek számoltak
a kutyái**

14

Önkormányzati fogadóórák

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 Soproni Tamás polgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7967-es számon
 Dr. Kerék-Beleznay Zsuzsanna alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első keddi 16.00-18.00 Női és családjogi fogadóóra/tanácsadás: Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-es számon
 Temesvári Szilvia alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00-18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-es számon
 Gyórfy Máté alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00-18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-es számon
 Miyazaki Jun alpolgármester képviselő (5. evk)	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 16.00-18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 51-8938-es számon
 dr. Mogyorósi Sándor jegyző	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/508	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7965-es számon

Választókerületek képviselői

NÉV / VÁLASZTÓKERÜLET	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 Heltai László 1. sz. egyéni választókerület	LMP-iroda, V. kerület, Kálmán Imre u. 24.	Csütörtök 18.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a (06-30) 751-8925-ös számon
 Németh Helga Anna 2. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3.	Minden hónap utolsó szerda 17.00-18.00 Előzetes egyeztetés a (06-30) 68-3687-es számon
 Szilágyi Erika 3. sz. egyéni választókerület	MSZP-iroda, Andrássy út 79.	Minden hónap utolsó keddi 17.00-18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-70) 665-1307-es számon
 Kecskés Balázs 4. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első szerda 15.00-17.00, Telefon: (06-30) 751-5099
 Szász Károly 6. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első csütörtök 15.00-17.00, Telefon: (06-70) 477-3783
 Sajószegi Péter 7. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal (recepción érdeklődni)	Minden hónap első szerda 15.00-17.00, Telefon: (06-70) 477-3792
 Bálint György 8. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/156.	Csütörtök 17.00-19.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a (06-70) 311-5888-as számon
 Gaár Iván Zsolt 10. sz. egyéni választókerület	MSZP-iroda, Andrássy út 79.	Minden hónap első hétfő 17.00-19.00, Telefon: (06-20) 936-6613

Listán megválasztott képviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 dr. Bundula Csaba	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 936-0506-es számon
 Simonffy Márta	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 476-3806-es számon
 Császárné Csóka Ilona	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 206-7263-as számon
 Lindmayer Viktor	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-20) 935-6487-es számon

Országgyűlési képviselő

 dr. Oláh Lajos	Fogadóórát tart a Teréz krt. 46. szám alatti irodájában bejelentkezés alapján, amelyet a (06-30) 709-1102-es telefonszámon vagy a drolahlajos@dkp.hu e-mail-címen lehet megtenni.
---	---

Közérdekű

Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.

Vezető: Szőke Zoltán, 061/ 332 39 62

Hunyadi téri Vásárcsarnok és termelői piac

Piacfelügyelő: Mészáros László
1067 Budapest, Hunyadi tér 4., 061/ 342 55 93

Terézvárosi Család- és Gyermekejéleltető Központ

dr. Kopácsy Judit
1068 Budapest, Király utca 82., 061/ 344 60 60

Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat

Vezető: dr. Czermann Imre
1074 Budapest, Csengery utca 25., 061/ 321 2200

Terézvárosi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona

Intézményvezető: Kecskés Andrea
Bp. VI., Podmaniczky u. 18. Tel.: 311-2230

Terézvárosi Gondozó Szolgálat

Vezető: Kelemen Krisztina
1061 Budapest, Király utca 31., 061/ 413 6601

Terézvárosi Parkolási Rendszer 0680 466 466

Vagyonkezelő Nonprofit Rzt.

Vezető: dr. Bodnár Zoltán
1064 Budapest, Rózsa utca 81-83., 061/ 3016 700

Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala

Hatósági Osztály és hivatalvezetés
1063 Budapest, Szinyei Merse utca 4.
E-mail: hatosag@06kh.bfkh.gov.hu, Telefon: 473-2714
Ügyfélfogadás: Előzetes időpont-egyeztetés alapján.
Nyitva tartás:

hétfő: 12.30-16.30, szerda: 8.00-16.30, péntek: 8.00-12

VI. kerületi Kormányablak

1062 Budapest Andrásy út 55.
1062 Budapest Teréz körút 55. (Nyugati pályaudvar)
Ügyfélfogadás: Előzetes időpont-egyeztetés alapján.
Nyitva tartás: hétfő: 8-18, keddi, csütörtök: 8-16,
szerda: 11-19, péntek: 8-14

Országos Telefonos Ügyfélszolgálat

Kormányablakokban, okmányirodákban történő
ügyintézéshez időpontot foglalhat telefonon keresztül
(ügyfélkapu nélkül is). Az ügyfélszolgálat felvilágosítást
ad a kormányablakokban, az okmányirodákban és a
kormányhivatalok ügyfélszolgálati irodáiban intézhető
ügyekkel kapcsolatban. Segítenek a megfelelő ügytípus
megtalálásában, az ügyintézés helyszínének
és időpontjának kiválasztásában, az ügyintézéshez
szükséges okmányok és iratok meghatározásában.
Telefon: 1818, E-mail: 1818@1818.hu

Terézvárosi Polgármesteri Hivatal

1067 Budapest, Eötvös utca 3.
Központi telefonszámok: 342-0905, 342-0906,
342-0907, 342-0908, 342-0909.
Ingyenes zöld szám: +36 80 201 138
Ügyfélfogadás: hétfő 13.30-18.00, szerda 8.00-16.30,
péntek 8.00-11.30

Ügyfélszolgálat

1067 Budapest, Eötvös utca 4., Telefon: 351 8939
Hétfő: 8:00-18:00, keddi: 8:00-16:00 szerda: 8:00-16:30,
csütörtök: 8:00-16:00 péntek: 8:00-13:30

Az önkormányzat bizottságai

Humán bizottság

Németh Helga Anna elnök, Szász Károly alelnök,
Császárné Csóka Ilona, Grekovic Borbála, Hegyi András,
Komjáthy Anna, Sajószegi Péter, Simonffy Márta,
Szilágyi Erika, Takács Gergely, Török Attila

Pénzügyi és jogi bizottság

Kecskés Balázs elnök, Németh Helga Anna alelnök,
Bundula Csaba, Gaár Iván, Kovács Aranka, Lindmayer Viktor,
Matolcsi Györgyné, Molnár Gergely, Óvári Gyula

Tulajdonosi bizottság

Bálint György elnök, Heltai László alelnök,
dr. Bundula Csaba, Czuppon Zsolt, Fülöp Gergely,
Kecskés Balázs, Lindmayer Viktor, Nyíri Gábor,
Sajószegi Péter, Tóth Viktor, Töreki Milán

Környezetvédelmi bizottság

Heltai László elnök, Bálint György alelnök,
Bencsik Zoltán, Császárné Csóka Ilona, Csontos Gyöngyi,
Matokanovic Lúcia, Sajószegi Péter, Simonffy Márta,
Szabó Krisztina Diána, Szász Károly, Varga Máté

A semmies fogadóórák határolatai ideiglenesek

Hiányzunk egymásnak

„Ha megkívántam egy süteményt a kávéházban, akkor bemehettem a cukrászdába és megvehettem magamnak” – mesélte pár évvel ezelőtt az Egyesült Államokból hazatérve a lapunkban is szereplő Zóra, aki az egyetemi éveit úgy élte egy vidéki városban, hogy nemcsak spontán vásárlásokra nem volt lehetősége mozgáskorlátozottként, de olyan is akadt, hogy a vizsgára a tanára az ölében vitte fel az emeleti tanterembe.

A kerekesszékes lánynak az amerikai ösztöndíj után nagyon nehéz volt visszazökkenni azokba a hétköznapokba, amelyeknek szerves tartozéka a morgó buszsofőr, az elromlott lift, a megközelíthetetlen mozgáskorlátozott mosdó. Az állandó küzdelem, a kiszolgáltatottság. Harmincéves lemaradásban vagyunk az akadálymentesítés terén – az élet minden kis és nagy részletét illetően.

Magyarországon közel 500 ezren élnek valamilyen fogyatékkal – nagy részük elszegényedve, az otthonába vagy egy intézménybe zártan, mert az oktatáshoz, a közlekedéshez, a munkához és még egy sor más dologhoz való egyenlő hozzáférés számukra nem biztosított.

December 3-án van a fogyatékkal élők világnapja. Ünnepelni nincs mit, súlyos adósságokra emlékeztet mindnyájunkat ez a dátum. Nemcsak a fogyatékkal élőknek hiányzik mindaz a lehetőség, amit nem kapnak meg, ők is hiányoznak a cukrászdákból – és mindenhol máshonnan is.

Kertész Anna

7

Tartalom

Saját helyek

A parkolási káosz felszámolásának első állomása

16

Életforma volt

Bökönyi Anikó tíz éven át vezette a Terézvárosi Kulturális és Közhasznú Nonprofit Zrt.-t

Delikátesz rajongókkal

A Deli Landban teljesülnek a gasztrókívánságok

20

27

Fölfelé játszótér

A Bajza sulis új udvarrészét a gyerekek álmodták meg

Terézváros Közéleti, Kulturális és Életmódmagazin

KIADÓ: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata **FELELŐS SZERKESZTŐ:** Kertész Anna **A LAP MUNKATÁRSAI:** Csejtei Orsolya, Dobi Ágnes, Gajdács Emese **TÖRDELÉS:** Formula Stúdió **FOTÓ:** Képszerkesztőség Kft. **SZERKESZTŐSÉG CÍME:** 1067 Budapest, Eötvös utca 3. **E-MAIL:** sajto@terezvaros.hu **NYOMTATÁS:** Mediaworks Hungary Zrt. **FELELŐS VEZETŐ:** Szabady Balázs nyomda üzletág igazgató **TERJESZTÉS:** Magyar Posta Zrt. **A HIRDETÉSEK FELADHATÓK A SAJTÓIRODÁN:** 06 1/342-0905, 2451-es mellék, sajto@terezvaros.hu **APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:** VI., Eötvös utca 3., recepció, hivatali nyitvatartási időben.

Terézváros

Megszépültek a Benczúr-kerti játékok

A közelmúltban megújultak a Benczúr-kerti játszótér gyönyörű fajátékai.

„A kerület elrejtett szegletében lévő, ám igen különleges és a gyerekek által nagyon kedvelt játszótérrel 2017-ben újították fel teljes egészében. Akkor kerültek ide Kő Boldizsár képzőművész mesevilágot idéző, fából készült játékaik és ekkor épült a mosdó, a pelenkázó, valamint az ivókút is. Az önkormányzat igyekszik megóvni a játékokat, folyamatosan karbantartani a tereket, ezért került sor most az eszközök újrifestésére” – újságolta nekünk a hírt Gaár Iván, a körzet önkormányzati képviselője.

Mint azt a politikus elárulta, a megszüpülés ezzel nem ér véget, a tervek között szerepel ugyanis, hogy felújítják a mosdókat, valamint hamarosan a Lövölde téri játszótéren is aktuális lesz egy rekonstrukció.

FOTÓK: ADRIÁN ZOLTÁN / KÉPSZERKESZTŐSÉG

TUDTA?

A Hunyadi téri Vásárcsarnokban és termelői piacon nincs időszámítás, minden korosztály akkor vásárol, amikor ideje engedi és kedve tartja.

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN / KÉPSZERKESZTŐSÉG

Csarnokba az olajjal!

Mostantól a Hunyadi téri vásárcsarnokban is lehetőség van a használt sütőolaj leadására.

A használt sütőolaj esetén kiemelten fontos a szelektív gyűjtés: egyetlen csatornába öntött liter használt olaj százezer liter élővizet is képes elszennyezni! Ez veszélyt jelent a természetes vizekre és élővilágukra.

A sütőolajat vagy más zsiradékot az eredeti csomagolásában, vagy egy zárt befőttes üvegben helyezhetik el a csarnokban lévő gyűjtőedényben. A sárga színű műanyag konténer a Szófia utca felőli oldalbejáratnál található, az üveggyűjtők mellett. A használt sütőolaj kiváló biodízel-alapanyag is, kérjük, ne dobják a kommunális hulladékgyűjtőbe!

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN /
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Kigyúlt az első gyertya

Advent első vasárnapján a Hunyadi téri zenepavilonnál elhelyezett óriási adventi koszorún is kigyúlt a fény. A meghitt eseményen dr. Kerék-Beleznay Zsuzsanna alpolgármester kezdeményezésére Zarka Dénes diakónus tartott imádságot. „A karácsonyi készülődés jegyében amúgy is jobban odafigyelünk szereteteinkre, de most nem felejthetjük el, hogy a megszokott adventekhez képest az idej sokak számára nehezebben fog telni, mint máskor. Éppen ezért azt kérem mindenkitől, hogy az idén különösen figyeljünk a másokra és halljuk meg a segítségkéréseket! Bizom benne, hogy sikerül hagyományt teremtenünk ebből az eseményből, amely az összetartozásról és az árkok betemetéséről is szól” – üzent dr. Kerék-Beleznay Zsuzsanna.

**Az oldalpárt összeállította:
Dobi Ágnes
és Gajdács Emese**

Udvarok zöldítését támogatja a főváros

Égig érő fű néven a társasházak udvarzöldítésének támogatására 30 millió forintos keretösszegű pályázatot ír ki rövidesen a Fővárosi Önkormányzat. Az erről szóló javaslatot Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes Bardóczy Sándorral, Budapest főtájtéjlesztésével közösen dolgozta ki.

Az előterjesztésben az áll, hogy 800 ezertől 2 millió forintig terjedő összegre lehet majd pályázni. A támogatás a belső udvarok felújítási és megújítási munkáira, a szükséges műszaki vizsgálatokra, tervezési munkákra, növényzet telepítésére, alapanyagokra, földmunkákra, köztéri elemek készítésére, kész bútorok és kerti szerszámok beszerzésére, bérlésére, növényorvosi, favédelmi munkák elvégzésére használható fel.

A részletes információkat a Fővárosi Önkormányzat pályázati felhívása tartalmazza, a tervek szerint a benyújtási határidő 2021. március 3-a lesz. A terézvárosi önkormányzat hasonló,

összel lezárult pályázata nagy sikert aratott. A 13 nyertes összesen hatmillió forintból alakíthatott ki az udvarán zöldfelületet vagy bővíthette már meglévő közös kertjét. A legtöbben a pénzt növények telepítésére, kerti bútorok beszerzésére, öntözőrendszer korszerűsítésére, kiépítésére fordítják.

FOTÓK:
DIMÉNY ANDRÁS /
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Veszélyhelyzetben is közösen döntöttek

Nem rónak ki új közterheket a terézvárosiakra jövőre, nem emelik a jelenlegi helyi adókat, folytatódik a laptoppályázat és Gálvölgyi Dorka lesz az Eötvös10 új vezérigazgatója – egyebek mellett ezekben az ügyekben határozott a Döntés-előkészítő Tanács (DET).

Gajdács Emese

A Covid-járvány tavaszi kitérősekor Soproni Tamás, Terézváros polgármestere az országban elsőként döntés-előkészítő tanácsot hozott létre, s most ismét erre a megoldásra kényszerültek a kerületi döntéshozók. A testületben jelenlévő pártok frakcióvezetői, illetve megbízott képviselői otthonukból online véleményezték a döntéseket és szavaztak az aktuális ügyekben.

Nem emelkednek a helyi adók

A helyi adókra vonatkozó előterjesztés szerint a terézvárosi önkormányzat a meglévő közterheken (idegenforgalmi, építmény- és telekadó) kívül újabb, a lakosságot és a vállalkozókat érintő adónemet nem vezet be jövőre.

Egészségügyi tanácsnokot adott a Fidesz

A döntés-előkészítő tanács határozata szerint november 27-étől immár egészségügyi tanácsnoka is lesz a kerületnek dr. Bundula Csaba (Fidesz) képviselő személyében. A tanácsnok az adott területet felügyeli, elvégzi az ezzel kapcsolatos feladatokat, megbízatása pedig határozatlan időre szól. Döntés született arról is, hogy a jövőben a képviselő-testületben frakcióval rendelkező pártok munkáját egy-egy frakciótitkár segíti majd, aki a polgármesteri hivatal állományába tartozik.

Egy mondatban:

Az önkormányzat megvásárol egy eddig is nagyrészt az önkormányzat tulajdonában álló, rossz állapotban lévő épületet a Szinyei Merse és a Szondi sarkán, hogy közep-távon új, modern bérházat építsen, illetve zöldterületet hozzon létre a helyén.

A településkép védelméről szóló rendelet felülvizsgálata keretében partnerségi egyeztetés kezdődik, a klímaberendezésekre vonatkozó moratórium pedig 2022 végéig érvényben marad.

A kerületi rendőrkapitányság Szinyei Merse utca 4. szám alatti épülete állami tulajdonba kerül azzal a megkötéssel, hogy a továbbiakban itt kizárólag a terézvárosi kapitányság kaphat helyet.

A Kodály Zoltán Emlékmúzeumnak helyet adó Andrássy úti épületet az önkormányzat eladja az államnak úgy, hogy a 219 millió forintos vételár egy részét egy Teréz körúti lakás jelenti majd.

Új vezetője lett az E10-nek

Új vezérigazgatót választott a grémium az Eötvös10 Közösségi és Kulturális Szintér élére. A pályázat nyertese a Hatszín Teátrum korábbi ügyvezetője, Gálvölgyi Dorka lett.

Jövőre is felhasználható a civilek támogatása

A képviselő-testület az idén júliusban határozott arról, hogy pályázati úton 37 civil szervezetet, illetve 6 egyházat támogat. Az erről szóló rendelet szerint az így kapott összegeket 2020. december 31-éig kell felhasználni. A nyertesek közül többen is jelezték, hogy a koronavírus-járvány miatt bevezetett korlátozások, illetve a bizonytalan helyzet miatt az erre az évre tervezett programjaik közül többet nem tudtak megvalósítani. Ezt figyelembe véve a rendeletet úgy módosították, hogy az idén elnyert támogatásokat 2021. június 31-éig használhatják fel a civil szervezetek, egyházak.

Ismét lehet laptopra pályázni

Terézváros önkormányzata a járványhelyzet kirobbanását követően laptopokkal támogatta a diákokat, hogy segítsen a digitális oktatás feltételeit megteremteni a nehezebb helyzetben lévő családoknak is. Most a korábbi feltételekkel újra kiírták a pályázatot. A támogatásban azok a Terézvárosban élő általános, középiskolás és felsőoktatásban résztvevő tanulók vehetnek részt, akiknél az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 120 ezer forintot. A rendelkezésre álló pályázati keret 20 új laptop, amelyeket a tanulók a tanév végéig használatba kapnak az önkormányzattól. Az internettel nem rendelkező pályázóknak havi 3 ezer forint támogatást is megszavaztak otthoni internet előfizetésére.

Indul a Bulcsú utcai aluljáró újratervezése

Az októberi testületi ülésen született döntés arról, hogy a Bajza és a Bulcsú utcát összekötő gyalogos-aluljárót oly módon újítják fel, hogy az alkalmassá váljon a szabályos és biztonságos kerékpáros-közlekedésre is. A folyamat jó ütemben zajlik, most arról határozott a DET, hogy az árajánlatok mérlegelése után az engedélyes és kiviteli tervek elkészítésével az S-tér Kft.-t bízza meg.

Parkolóhelyeket kapnak a helyiek a mélygarázsban

A terézvárosiak parkolási gondjait hivatott szolgálni az a megállapodás, amelyet a Városliget Zrt.-vel köt az önkormányzat a Múzeum Mélygarázs ingyenes, lakossági célú használatáról. Ennek lényege, hogy az épülő háromszintes, 800 férőhelyes Múzeum Mélygarázsban korlátozott számban (összesen 200 férőhely) ingyenes parkolási lehetőséget biztosítanak a terézvárosiaknak hétköznapokon este 6-tól reggel 8 óráig.

Saját helyek

A parkolási káosz felszámolásának első és nagyon fontos állomása a hamarosan életbe lépő változás: a parkolóhelyek harmada a városrészben élők kizárólagos használatába kerül éjszakánként. A tervezési folyamat hónapok óta zajlik, az ingyenes parkolás különösen aktuálissá tette ezt a lépést. De itt nem áll meg az önkormányzat – pár éven belül teljesen átalakulhat a terésvárosi utcakép.

Kertész Anna

A járványhelyzetre hivatkozva ingyenessé tett parkolás felerősítette azt a káoszt, amely a belvárosi parkolást jellemzi, és amelynek rendezésére már a kampányban is ígéretet tett Soproni Tamás, Terézváros azóta megválasztott polgármestere.

„A beton helyett fák és a szemét helyett rend szlogen és ígéret mellett markáns vállalásunk volt az, hogy érdemben javítjuk a parkolási helyzetet Terézvárosban, hiszen ez is fontos eleme az élhető város megteremtésének – kezd bele Soproni Tamás. – A probléma összetett, így a megoldás is. Első lépésként és hosszás előkészítő munka után a parkolóhelyek 30 százalékát átadjuk a helyi lakosoknak éjszakára: a táblával jelölt helyeken hamarosan csak ők parkolhatnak este 6 és reggel 7 óra között. Mindezzel párhuzamosan támogatjuk a környezetbarát közlekedési módokat. Budapesten nálunk lesznek először hálózatosan kiépített mikromobilitási pontok, azaz olyan helyek, amelyeknél a kerékpárok, rollerek, mopedek lekötethetők, és ezek az e-rollerek kulturált tárolási helyeül is szolgálnak majd.”

A helyiek parkolását megkönnyítő rendszer forgalomtechnikai tervei elkészültek, január-februárban a táblák kihelyezésével lép életbe az új szisztéma az adott utcákban. A látványos felfestések tavasszal jelennek meg. „Bár a lakóknak fenntartott helyek kijelölését hosszú szakmai munka előzte meg, és az volt a kérésünk a tervező felé, hogy viszonylag egységes legyen a lefedettség, finomhangolásra még biztosan szükség lesz a lakók jelzései alapján. Azok figyelembevételével jelöljük ki a végső helyeket, amelyekre a felfestés kerül” – állítja Györffy Máté városfejlesztésért felelős alpolgármester, hozzátéve, hogy a helyi adottságokat (például buszmegállókat, rakodási területeket, az adott utca jellegét) figyelembe véve született meg a részletes

terv, így lehetséges az, hogy egyes utcákban eltérhet a lakóknak fenntartott helyek aránya.

Az önkormányzat azonban nem csak ily módon kívánja enyhíteni a parkolási gondokat.

„A közlekedési káosz felszámolásához és a lakóbarát belváros megteremtéséhez el kell tüntetnünk az autók nagy részét az utcákról – hangsúlyozza Soproni Tamás –, hogy a ronda vasdarabok helyét a fák és az emberek vehessék át. Az autókat mélygarázsokban, parkolóházakban kell tartanunk, ahogy Bécsben is teszik. Nem elrugaszkodott terv ez. A lakóknak biztosított parkolóhelyekkel kapcsolatban is megkaptuk, hogy nem tudjuk megcsinálni. Megcsináltuk! A többi dologban is megteesszük a bátor lépéseket.”

Az ingyenessé tett parkolás miatti helyzet orvoslására több helyen felmerült a lakóknak fenntartott parkolóhelyek ötlete, Terézváros az, ahol ez először meg is valósul, itt „vizsgálják” a rendszer. A fővárosi kerületek közös célja a budapesti parkolási helyzet normalizálása, egységesítése. Ennek örvéne – a járvány helyzet miatt kis csúszással – jövő tavasszal egész Budapesten nő a parkolási díj, és egységes tarifarendszer lép életbe. Belső-Terézváros utcái a Csengeryig bezárólag a legmagasabb övezetbe kerülnek.

„A parkolás drágulása reményeink szerint forgalomcsillapítási eszköz is, és kevesebb autó fog behajtani a kerületbe. Az lenne igazán célravezető, ha az utcai parkolás többbe kerülne, mint a mélygarázsok, parkolóházak használata, ezen is dolgozunk” – árulja el a polgármester.

Györffy Máté szerint általános, a fejlesztéseket, változtatásokat meghatározó szemlélet számukra a forgalomcsökkentés, a közterek demokratizálása.

„Tisztában vagyunk azzal és tiszteletben is tartjuk, hogy vannak olyanok, akiknek szükségük van az autójukra a mindennapi életükben – mondja az alpolgármester. – Mindenki számára megfelelő megoldásokra törekszünk. Sajnos óriási lemaradásban vagyunk, mert az elmúlt 10 évben ez ügyben semmi nem történt. Folyamatosan tárgyalunk azokkal, akik parkolóház-építésben gondolkodnak a kerületben, szeretnénk a helyiek számára parkolóhelyeket biztosítani ezekben, illetve a meglévő kapacitásokat is használni.”

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Kecskés Balásznak, a DK terézvárosi frakcióvezetőjének és Miyazaki Junnak, a DK terézvárosi elnökének utcai akciója

Százmiliókat veszít a kerület

Tavasszal 400 milliós bevételkiesést okozott, a november 4-től újra bevezetett ingyenes parkolás pedig havonta 120 millió forinttal növeli azt a veszteséget, amit a parkolási díjak elmaradása miatt szenved el az önkormányzat.

„Szögezzük le, a parkolás ingyenessé tétele a járvány megfékezésében semmit nem segít” – jelentette ki Miyazaki Jun alpolgármester. Elmondása szerint a DK önkormányzati frakciója egyhangúlag úgy gondolta, a terézvárosiaknak tudniuk kell, milyen kárt okoz nekik az ingyenes parkolás, ezért politikai akciót szerveztek, amelynek során az aszfaltra lemosható festékekkel fújták fel azt az üzenetet, hogy az ingyenes parkolással havi 120 millió forintot veszítenek a terézvárosiak.

Az alpolgármester, hogy érzékeltesse a kár mértékét, elmondta, ennyi pénzből egy tucat bérlakást lehetne felújítani, enyhítve a lakhatási gondokon, de a terézvárosi egészségügyi rendszer

további fejlesztésére vagy újabb szociális intézkedésekre is lehetne fordítani azt a pénzt.

„Könnyű kiszámítani, hogy amennyiben ezt az intézkedést az év végéig fenntartja a kormány, összesen 640 millió forinttal kevesebb pénz folyik be az önkormányzat kasszájába az idén. Ennyivel csökken az az összeg, amit a Terézvárosban élők javára fordíthat – jelentette ki Kecskés Balázs, a terézvárosi Demokratikus Koalíció frakcióvezetője, a pénzügyi bizottság elnöke. – A ki-

alakult helyzet miatt vizsgáljuk, hogy a kiadások csökkentésével hogyan lehet elkerülni, hogy az átgondolatlan kormányzati intézkedés vesztesei a kerületben élők legyenek, hogyan lehet az elmaradt bevételek miatt az önkormányzat költségvetésében keletkezett nem is lyukat, hanem valóságos krátert betömöködni. A tervezett fejlesztések nem esnek áldozatául ennek a folyamatnak, ahogy tavasszal, úgy most is megtaláljuk a megoldást.”

Miyazaki Jun szerint nem tudnak úgy végigmenni az utcán, hogy az itt lakók ne állítanak meg őket, hogy elpanaszolják, amióta bárki ingyen parkolhat, nemhogy az otthonuk közelében, de sehol sem tudnak az autójukkal megállni. A kerület humán területért felelős alpolgármestereként kifejezetten aggasztónak tartja, hogy a bevételkiesésen és a helyben élők parkolási nehézségein túl az ingyenes parkolás a kerület minden utcájában a megszokottnál nagyobb autóforgalmat generál, ami fokozott légszennyezéssel jár. A jelenlegi ködös, párás időben a rossz minőségű, egészséget veszélyeztető levegő sok embernek okoz légúti megbetegedést, ami egy esetleges koronavírus-fertőzés esetén súlyosabb, intenzív kezelést igénylő állapotot idézhet elő.

„A pandémiától függetlenül is ideje van a jelenleginél egy korszerűbb, a környezet- és egészségkárosító hatásokat is csökkentő parkolási rendszerre váltani. Kezdeményezzük a szenzorosparkolás-támogató rendszer kialakítását, amely a hálózathoz kifejlesztett applikáció segítségével már több nagyvárosban elérhető. Ezzel a parkolóhely-kereséssel töltött idő jelentősen visszaeshet a kerületben, illetve a lakosaink számára fenntartott ingyenes parkolóhelyek is mobilizálhatók lehetnek – mondta el a DK frakcióvezetője. – Álláspontunk szerint az okos parkolórendszert először kísérleti jelleggel, néhány utcában kellene bevezetni, és a tapasztalatok birtokában lehet szélesebb körben alkalmazni.”

Egy közösség segít a rászoruló tagjainak

– Nemrég írták ki a szolgálati lakások pályázatát. Hány ilyen készül, és mikorra várható az átadásuk?

– Képviselőként kezdeményeztem a terézvárosi pedagógusok számára a szolgálati lakások létrehozását. Képviselőtársaimmal ezt kiegészítettük más célcsoportokkal is, így év végéig öt szolgálati lakást adunk át.

– Úgy tűnik, otthonosan mozog a felújítás alatt álló lakásokban. Hogyan kapcsolódik be a munkába?

– Nemcsak a bizottság elnökeként, hanem a vagyongazdálkodó társaságunk felügyelőbizottságának elnökeként is feladatomban felügyelni a Terézváros vagyongazdálkodással való együttműködést. Civil vállalkozásaim révén kellő tapasztalatot szereztem az ingatlanfelújítások terén. Emiatt is tartom fontosnak, hogy az átadandó 15 lakás felújítási munkáinak költségvetését figyelemmel kísérjem.

Ma már bebizonyosodott, hogy ez sokat ért. A tervezésnél az elmúlt vezetés felújításainak átlagköltségével számoltak, ami alapján az első 15 lakás tervezett költsége közel 170 millió forintba rúgott. Miután végignéztem a költségvetést, a tervezetet megközelítőleg 90 millióra tudtuk csökkenteni. A felújítások egy részét nyílt közbeszerzésen hirdettük meg, megjegyzem, ez is egy új technika a kerületben. Az előző önkormányzati vezetés nem szerette ezt a megoldást, ami számomra érthetetlen, hiszen ezzel a piac beárazza önmagát.

– Jelenleg hol és milyen felújítások zajlanak annak érdekében, hogy újabb lakók költözhessenek önkormányzati bérlakásokba?

– Felújítás folyik az Andrássy úton, a Székely Bertalan utcában és az Izabella utcában is. Ezekben festést, mázolás, burkolatcserét, nyílászáró-felújítást, víz-, villany-, gázszerelet, kéménybélést, kazáncserét végzünk. Az idén átadni tervezett utolsó öt lakás készültségi foka körülbelül 80 százalékos.

TMSZ

Szakítva a korábbi gyakorlattal, az önkormányzat a bérbeadás előtt felújítja a szociális bérlakásokat. A munkálatokat Bálint György, a terézvárosi MSZP-frakció képviselője, a tulajdonosi bizottság elnöke felügyeli. Őt kérdeztük a felújítások okáról, tapasztalatairól és folytatásáról.

– Bővül még az idén a felújított szociális bérlakások köre?

– A programot mindenképpen szeretnénk folytatni, most novemberben újabb öt lakást adunk át. A korábbi vezetés koncepciója kimerült abban, hogy romos ingatlanokat pályáztattak meg rászorulókkal, akiknek fel is kellett újítaniuk ezeket. Az idén már teljesen rendbe hozott otthonokat adunk és adunk át az új lakóknak.

– Miért tartja fontosnak az önkormányzat, hogy a lakásokat felújítva adja bérbe?

– Csak a magam és szocialista frakciótársaim nevében tudok nyilatkozni, de nem hiszem, hogy az összefogás többi képviselője másként gondolná. Számunkra nagyon fontos a szolidaritás. Vannak olyan terézvárosiak, akik élethelyzetük révén, nem önhibájukból, nem tudnak megoldást találni lakhatási gondjaikra. Ők is a közösségünk részei, és egy közösség segít a rászoruló tagjainak. Ezen terézvárosiaktól nem várhatjuk el, hogy a közös vagyont a tulajdonos helyett felújítsák. Szigorúan figyelünk arra, hogy a bérlőink vigyázzanak a terézvárosi tulajdonra, és tovább erősítjük a bérlemény-ellenőrzést.

FOTÓK: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Bálint György képviselő és Bálint Attila, a Terézvárosi Vagyongazdálkodó Zrt. munkatársa a felújítás alatt álló lakásokban ellenőrizték a munkát

Nem munka, életforma volt

Harminc éve Terézvárosban él, ebből egy évtizeden át vezette az Eötvös10-et és a SportPontot működtető Terézvárosi Kulturális és Közhasznú Nonprofit Zrt.-t. A most leköszönő Bökönyi Anikó egyetlen szóba tömörített credója a tisztelet – a haza, a kulturális értékek, a hagyományok, az itt élő emberek és a munkatársak tisztelete. Olyan csapatjátékosnak tartja magát, aki mindig is a célok és a lehetőségek harmóniájának kialakítására törekszik.

Dobi Ágnes

Nézőpont kérdése, hogy egy évtized rövid vagy hosszú idő. A történelem homokórájában szinte érzékelhetetlenül apró szemcse, az ember életében azonban távolról sem az, felnőttként a munka világában töltött időnk negyede. Bökönyi Anikó napra pontosan tíz évig töltötte be tisztségét a Zrt. élén: 2010. november 26-án érkezett a Terézvárosi Kulturális és Közhasznú Nonprofit Zrt. élére, tisztségében 2020. november 25-én töltötte utolsó munkanapját.

Az adottság kötelez

„Közel 30 éve Terézvárosban élek és gyalogosan közlekedem. Az otthonomból elindulva 6 perc alatt az Operaházhoz, 8 perc alatt az Eötvös10-hez érek, ahonnan a Kodály köröndön áthaladva 8 percnyire van a Hősök tere. Huszonegynéhány perc alatt – az építészeti környezetet és a kulturális intézményeket is beleértve – olyan csodákat láthatok, amit sehol másutt a világon. Akárcsak tíz évvel ezelőtt, ma is úgy gondolom, ez az adottság önmagában is kötelez. Az Eötvös10 Közösségi és Kulturális Színteret igyekeztem olyan intézménnyé formálni, hogy méltó része legyen ennek a kulturális közegnek – meséli a most leköszönő vezérigazgató. – Egy épphogy elindult, saját programok nélküli, befogadó kulturális intézménynek ebben a térben arcot adni egyszerre nehéz és könnyű, de mindenképpen megfizető és szép feladat.”

Elmondása szerint sokféle tervvel érkezett, a gazdasági ismereteknek sem volt híján, ennek ellenére, mivel a nonprofit cégformára – közhasznú minősítéssel – speciális szabályok vonatkoznak, ráadásul a társaság az önkormányzat tulajdonában van, akadt még tanulnivalója. Úgy gondolta, ahhoz, hogy eredményesen és jogszerűen végezze a munkáját, nem árt, ha a nemzeti vagyonról, az önkormányzatokról, az államháztartásról szóló törvénnyel is tisztában van.

„Néhány hét alatt felállítottam azt a koncepciót, ami 5-10-15 évre megszabta az intézmény stratégiáját, a rendezvényszervező és marketinges munkatársaimmal közösen pedig viszonylag rövid idő alatt elkészítettük az első programstruktúrát” – idézi fel az indulást, hozzátéve, hogy mind az önálló arculat, mind a szervezeti munkakultúra kialakításakor a tiszteletre építkezett.

„Számomra egyértelmű, hogy tiszteljük a hazánk, a szűkebb pátriánk kulturális értékeit, hagyományait, az

itt élő embereket. Ez garanciát jelent arra, hogy minőségi munkát végzünk, olyan programokat szervezünk, amelyek a színvonalas, tartalmas és többletet adó kategóriába tartoznak. De arra is biztosíték, hogy a karbantartótól kezdve a vezetőig elismerjük a munkatársaink szakértelmét, teljesítményét. A kötelező tisztelet megszabja a külső, belső, személyközi kommunikáció stílusát, nyugodt, a munkát segítő légkört teremt” – hangsúlyozza Bökönyi Anikó.

Ezernyi kedvenc

„Az első perctől kezdve az volt a célunk, hogy minél több embert megszólítsunk. Igyekeztünk széles spektrumú programkínálatot létrehozni, amelyben az egészen kis gyerekektől az időskorúakig mindenki talál olyan előadást, foglalkozást, koncertet vagy klubot, ami felkelti az érdeklődését” – fűzi hozzá.

A számok azt mutatják, sikerrel jártak. Míg 2010-ben 28 ezer, egy évvel később már 73 ezer látogatója volt az intézménynek, tavaly pedig már 90 ezernél is többen vettek részt valamilyen programjukon. A koronavírus-járvány azonban megváltoztatta a statisztikák alapján készített grafikon eddig kizárólag felfelé ívelő görbáját. „Tavasszal, a járvány kitörésekor néhány napig dermedten álltunk, sorra le kellett mondanunk az összes meghirdetett programunkat, be kellett zárunk mindkét házat. De ez a bémultság nem tartott sokáig, filmeket készítettünk és az online térbe költözve tettük a dolgunkat. Akinek ebben a munkában nem akadt feladata, az a Terézvárosi Gondozó Szolgálatnál az idősek ellátásában segédkezett. Bár nem tettem kötelezővé, a csapatból 12-en vállalták ezt” – tér ki egy gondolat erejéig a mostanihoz nagyon hasonló tavaszi helyzetre.

Visszatérve a békeidő adataihoz, nehéz lenne felsorolni a tíz év alatt megvalósított programokat, amelyek sorában az egyszeri alkalommal megtartott ismeretterjesztő, színházi előadásoktól, koncertektől, kiállításoktól és a különböző klubok foglalkozásaitól kezdve a helytörténeti, életvezetési tanácsokat adó, a személyiség kibontakozását, az egészséges családi és emberi kapcsolatokat segítő, a konfliktusok megoldási lehetőségeit bemutató pszichológiai előadás-sorozatokon át a táncig és a sportig minden helyet kapott. „Évi 1300-1500-zal számolva jóval több mint tízezer olyan programról beszélhetünk, amihez munkámból adódóan közöm volt” – összegez Anikó, akinek a kedvencei közé tartoztak a helytörténeti séták és a kerület kincseit feltáró előadás-sorozat, értékrendjéből fakadóan ugyanis kezdettől fogva kiemelten fontosnak tartotta, hogy az itt élők érzelmileg is kötődjenek Terézvárosához.

„A gyerkőcöknek kiírt alkotói pályázatok is nagyon kedvesek voltak számomra. A vers és próza kategóriában nemcsak az általános, de a középiskolásokat is sikerült megmozgatni. Jó volt látni, milyen fantasztikusan okos gondolataik vannak egy-egy témáról. De az újszülötteknek, az ovi- és sulikezdőknek, valamint az ötödikeseknek szánt ajándékosmagok és tájékoztató füzetek összeállítása is szép feladat volt. Abba is hagyom ezt a kis nosztalgizást, mert rájöttem, még a

kedvenceimet is lehetetlen lenne nevesíteni” – mondja Bökönyi Anikó.

Álmokból valóság, összefogással

Öt évvel ezelőtt a hely megtalálásától kezdve a tervezéssel, a közbeszerzéssel, a kivitelezéssel átmenetileg a kerületben élőknek napi mozgásra teret adó SportPont születését, amit azóta is a zrt. működtet. De az Eötvös10 pincéjében a 172 négyzetméteres kiállító helyiség létrehozását sem hagyná ki a leltárból. „Önálló dizájnnal egy kávézót is kialakítottunk, remélve, hogy majd könyvbemutatók, a Szómágia és a Borharmónia programunk otthona lesz. Az örömeink azonban nem tartott sokáig, mert a szomszédokban több mint tíz éve folyó építkezés eláztatta a falakat, így az általam meghíúsultak. Ez talán az egyetlen fájó emlék, amit magammal viszek” – vallja be Anikó, aki számára az Eötvös10-et, a SportPontot működtetni, a falakon túli programokat kitalálni és levezényelni nem munka, hanem életforma volt.

FOTÓK: ADRIÁN ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

”

**Az Eötvös10
Közösségi és
Kulturális Színteret
igyekeztem olyan
intézménnyé
formálni, hogy
méltó része legyen
ennek a kulturális
közegnek.**

„Sem én, sem a munkatársaim soha nem néztük az órát, a napnak akkor volt vége, ha elvégeztük az aktuális feladatainkat. A napi tennivalókon túl a jelen idő gyakorlatilag nem létezett. Mindig minden a jövőről szólt, hiszen egy-egy program az ötlet születésétől a megvalósításáig többnyire heteket, hónapokat vesz igénybe. De ez a már jól bejáratott rendezvények esetén sincs másként” – jelenti ki Anikó.

Komoly érdemnek tartja, hogy az elmúlt 10 évben egy-egy cél érdekében az önkormányzat és cégei, intézményei, az óvodák, iskolák, a rendőrség, de egész Terézváros valódi közösségként működött együtt. „Köszönettel tartozom munkatársaimnak, az önkormányzatnak, az intézmények vezetőinek és dolgozóinak azért, hogy segítettek abban, hogy egy olyan jól prosperáló, a kerületben élők által szeretett intézményt adhatok át az utódoknak, amire büszke vagyok. Örömmel szolgáltam az itt élőket, és hiszem, hogy tevékenységemmel hozzájárultam Terézváros kulturális gazdagságának megőrzéséhez és gyarapításához” – búcsúzik a vezérigazgató.

Túl a kerekesszéken

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

Kertész Anna

Zóra története szó szerint mesziről indul. Harminc évvel ezelőtt egy kis Zala megyei faluban született – sajnos a vártnál korábban: az idő előtt megindult szülés miatti agyvérzés a mozgásszervi központját károsította. Hamar kiderült, hogy nem tud majd járni. Ha a szüleinek együtt átadja magát a sorsnak, ami a 90-es években egy vidéken született mozgássérült gyerekek előre meg volt írva, nagy valószínűséggel ma nem élne teljesen önálló életet, nem beszélne idegen nyelveket, nem lenne három diplomája és a civil szféra is szegényebb lenne egy értékes emberrel.

A pedagógus édesanya nem engedte, hogy a kislányát a kor szokásainak megfelelően „kiszégitőbe” küldjék. Bár Zóra csak magántanulóként végezhetett el a helyi általános iskolát (az intézmény mentesített), kiváló eredményei már akkor is jól mutatták: édesanyja nem volt elfogult vele szemben.

„A gimnázium volt az első közösség, ahová bejárhattam. El is kaptam minden gyerekbetegséget, amin a kortársaim már rég túlestek, de elfogadtak az osztálytársaim, én pedig elképesztően sokat tanultam, hogy nehogya bárki azt gondolja, kivételezzen velem a tanárok” – idézi fel Zóra a középiskolai éveket, amelyeket még küzdelmesebb időszak követett: a pécsi egyetem pszichológia szakára a városzéli műszaki kollégiumból járt, ahonnan esélye sem volt külön programokra eljutni, az egyetemi épületben pedig nem volt lift: reggel felsegítették a legfelső emeleten lévő tanszékre, délután pedig „lehozták” – mindenféle spontaneitást nélkülözött az élete. Számtalan nehézség és megalázó helyzet után „kötött ki” Terézvárosban nyolc évvel ezelőtt. „Hatalmas szerencsém volt, ha nem adódik ez a lehetőség, akkor nem tudtam volna Budapestre jönni – mondja Zóra. – Ha egy vidéki mozgáskorlátozottak nem tudnak lakást venni a szülei Budapesten, akkor nem képesek felköltözni a fővárosba. Mehet eset-

Egy mozgáskorlátozottak Magyarországon szinte semmi esélye arra, hogy a szüleitől függetlenül élhessen. Hogy egyetemre járjon, hogy a képességeinek megfelelő munkát végezzen. Nagyon szerencsésnek érzem magam, hogy mindez megtörtént velem, de nem szabadna, hogy ez a szerencsém múljon – mondja Molnár Zóra, a kislalai faluból származó fiatal, aki terézvárosi otthonából és részben annak köszönhetően sokat tett azért, hogy a következő generációk mozgáskorlátozott tagjainak könnyebb legyen az élete. A fogyatékkal élők világnapja kapcsán beszélgettünk vele.

zó – részvételi akciókutatásában, amelyből később megalakult az Önállóan lakni – közösségben élni csoport. Zóra az egyedülálló módon főként érintettekkel álló csoportban dolgozott két és fél éven át a Civil Kollégium Alapítvány közösség-szervezőjeként. Számos történelmi siker részesei voltak az elmúlt években: az egyik legismertebb ezek közül a hármas metró akadálymentesítésének ügye, a legfontosabb talán mégis „maga az önszerveződés”.

„Egyszer csak ráébredtem, hogy fontos nekem, hogy mást is lássanak belőlem – vallja be Zóra –, azt akarom, hogy ne a kerekesszéke legyen az első, ami eszébe jut az embereknek rólam. Kicsit olyan ez a saját életemen belül, mint ami az Egyesült Államokban lezajlott az elmúlt 30-40 évben. Ott egy radikális mozgalom hozta el a 90-ben elfogadott esélyegyenlőségi törvényt, amelynek hatására – magam is jártam ott, és meg tapasztaltam – teljesen akadálymentes az élet. Így lehet az, hogy a fogyatékkal élők fő identitása már nem a fogyatékoságuk, hanem bármi más.” Zóra mostanság a Közélet Iskolája munkatársa, az alapítvány állampolgári oktatást végez, és az a célja, hogy az alulról szerveződő csoportokat, valamint a demokratikus kultúrát erősítse. A mozgalmi közegetől tehát nem távolodott el teljesen és a régi csoportjával is tartja a kapcsolatot, de szeretné megmutatni a világnak, hogy mire képes azon túl, hogy érintett egy problémában.

leg egy bentlakásos intézménybe, de az nem jelenti az önálló életet.”

A fiatal lány az aprócska önkormányzati bérlakásból járt a pszichológia mesterképzésre, majd kerekesszékes diákként elsőként a CEU-ra. Jellemző adalék: a CEU angol nyelvű tesztjéhez szükséges angol felsőfokra három hónap alatt húzta fel magát a középszint-ről, teljesen egyedül. Nem mellékesen a rangos egyetem miatt és az ő bevonásával akadálymentesítette az épület bizonyos részeit.

Zóra nem csak önmagával kapcsolatban nem ismer lehetetlent. Az utolsó egyetemi évek alatt egyre jobban izgatta a gondolat, hogy mindaz, amit elért, a sorstársai számára a legtöbbször álom marad. Vallja, hogy a teljes értékű élet kulcsa az önálló lakhatás, amelyet minden fogyatékos számára biztosítani kellene – szükség esetén támogatott lakhatással, személyi asszisztenciával. Ezáltal tudnak ők is tanulni, dolgozni, így lehetnek valódi résztvevői, alakítói a társadalomnak. Zóra részt vett a Közélet Iskolája – mozgássérült emberek lakhatásával foglalko-

Több mint forgatás

Egy süni és egy kutya barátsága elevenedik meg a filmvászon keresetlen őszinteséggel, egyszerűen, ártatlanul az idei Magyar Speciális Független Filmszemle nagydíjas alkotásában. Akkor is bájos a történet, ha nem tudjuk, hogy alkotói értelmi akadályozott emberek, akiknek a filmkészítés több szempontból is terápiás jellegű. Magukból adnak egy jó darabot az univerzális filmnyelv segítségével – hatodik alkalommal volt lehetőségünk elfogadni az ajándékukat.

Kertész Anna

Mit tudhatunk egy Kelet-Magyarország közepén, intézményben élő értelmi akadályozott ember életéről, érzéseiről, gondolatairól? Egyáltalán honnan is tudhatnánk róla – Laciról – bármit is? A speciális filmezés egyik legnagyobb érdeme, hogy maguk az értelmi akadályozottak, illetve pszichiátriai betegek készítenek filmet magukról, engednek bepillantást az életükbe – így részt vehetnek a köztük és a társadalom többi része közé tudatlanságból emelt fal ledöntésében. Az alkotás folyamata ráadásul megannyi fejlődési lehetőséget rejt és sikerélményt hoz a készítők számára.

Laci a bánhalmai Fenyves Otthon lakója, aki speciális filmes csoportjával közösen, Tóthné Nagy Ágnes foglalkoztató segítségével készítette el a Két jóbarát című animációs kisfilmet, amely nemrég nyerte el a hagyományosan az Eötvös10-ben rendezett Magyar Speciális Független Filmszemle Nagydíját. A háromperces kisfilm több mint fél éven át készült, az alkotás folyamata jól mutatja a speciális filmezésben rejlő lehetőségeket.

„Korábban is sokat filmeztem az otthon lakóit, érdekelt a filmezés, és azt tapasztaltam, hogy a lakók szeretik visszanézni magukat – idézi fel Nagy Ágnes az előzményeket. – Hat évvel ezelőtt találkoztam a Fábian Gábor által kifejlesztett speciális filmezés módszerével, amelynek lényege, hogy a szakember segítő kérdésekkel vezeti végig az alkotót a filmezés folyamán, az ötletből így áll össze a története, amelyet aztán a csoport közösen megvalósít. A munka során erősödik a kooperáció a tagok között és fejlődnek a kognitív képességek, például a figyelem, az emlékezet, az önkifejezés. A végeredmény, különösen, ha díjat is hoz, nagy sikerélményt és motivációt jelent az alkotóknak egy újabb film elkezdéséhez is. Amikor az első filmszemlénken négy éve megnyertük a nagydíjat, a csoportunk hölgy tagja sírva köszönte meg a már nem élő nevelőszüleinek, hogy önéletrajzi alkotása ilyen eredményt ért el.”

A filmszemlék fontos események a speciális filmek számára, találkozási és ihletmerítési lehetőséget jelentenek. Egy ilyen után született meg az ötlet Laci

fejében is: animációs filmet szeretne készíteni. „Bár egyikünk sem csinált még korábban hasonlót, beleváltunk. Ez valódi szintlépés volt a hagyományos filmekhez képest, hatalmas kihívást jelentett az egész csoport számára. Laci januárban kitalálta, hogy kik legyenek a szereplők – egy kutya és egy süni –, én pedig végigvezettem a folyamatot az említett segítő kérdésekkel. A végére megfogalmazódott: azt szeretné, hogy ez a film a barátságról szóljon. Arról, hogy a süni, aki talán Laci maga, hogyan védekezik a tuskéivel, és mégis mennyire igényli a barátságot, amit aztán megkap a kutyustól, amikor visszahúzza a tuskékat és bizalommal fordul a másik felé. Az, hogy ezt ő ki tudta fejezni a filmmel, az önmegvalósítás fontos állomása” – árulja el Nagy Ágnes.

A forgatókönyvet a csoport szokás szerint elvonulva készítette több héten keresztül. Ilyenkor a segítő, jelen esetben Ágnes lerajzolja a képeket és melléjük írja az instrukciókat. A csoporttagok is ceruzát ragadtak, ők készítették a gyurmafilm hátterét. A gyurmababokat is együtt csinálták, mozgatták a képek elkészítésekor, mindegyik már a nyári alkotótáborban került sor. Ott tanulták meg mindazt, ami egy animációs film készítéséhez szükséges.

FOTÓ: VINCZE ANDRÁS

„**Akkor lennének igazán boldogok, ha még többen lennének kíváncsiak ránk.**

Az eredmény az őszi szemle nagydíját érdemelte. Már sokadik alkalommal nyerte meg a fődíjat az ösztetartó bánhalmai csapat, amely évente több filmes eseményre, pályázatra is készít egy alkotást, mindig más-más tag ötlete alapján.

„Az Eötvös10-be mi »hazajárunk«, otthon érezzük magunkat, nagyon hálásak vagyunk a terézvárosi önkormányzatnak azért, amiért évek óta támogatja ezt a rendezvényt – hangsúlyozza Tóthné Nagy Ágnes, aki a Magyar Speciális Mozgóképek Egyesület elnökségi tagja is. – Akkor lennének igazán boldogok, ha még többen lennének kíváncsiak a szűrő nélküli, hiteles alkotásokra.”

Terézvárosi arcok

ARC

FOTÓ: DIMÉNY ANDRÁS / KÉPSZERKESZTŐSÉG

Ebek ura

Rozival, a számoló fekete uszkárral fellépett a Friderikusz-show-ban, tacsckója, Bolhás pedig Kudlik Júlia egyik állatos magazinműsorában debütált. Nyitrai Attila izig-vérig (teréz)városi kutyás – portréját kora ősszel láthatják a Terézvárosi arcok című plakátkiállításon, a Hatker Korzón. Szenvedélyes állatbolond, két csivaváján, Bobbyn és Dézin kívül teknősökkel, papagájokkal és halakkal osztja meg otthonát, ráadásul, ahogy magáról mondja viccesen, még egy kicsit hangyás is. Legalábbis ha az élet védelméről van szó.

Csejtei Orsolya

Az állatvédelem náluk családi hagyomány, Attila nagy-nagynénje, Emmike – akitől azt a Kodály köröndi lakást örökölte, amelynek első emeleti erkélyéről hat évvel ezelőtt „pá-holyból nézte” végig a Vasutas-ház kiegészését – 8-10 macskával és legalább 6 kutyával élt 96 négyzetméteren. Mindenki tudta közel s távol, hogy ha egy feleslegessé vált négylábúnak hely kell, Emmikét kell rábeszélni, fogadja be néhány napra, aztán úgyse lesz szíve túladni rajta. Amikor Attila a köröndről a Vörösmarty utcába költözött, megfogadta, hogy bármennyire is szereti és óvja az állatokat, lakásban többé nem tartja őket tucattal.

Ma már kevéssel is beéri: két vízi teknőssel, néhány nimfapapagájjal, halakkal és két kutyával.

Amióta az eszét tudja, kutyás volt. Hetvenéves elmúlt, és csupán két olyan hét volt az életében, amikor nem volt kutyája. Mindegyiket számontartja, az elsőt, aki valójában a nagyszüleiével élt Érdligeten, szintén Bobbynak hívták, és azért adta ezt a nevet az egyik mostani csivavájának, mert ha esetleg ő lenne az utolsó, az szépen kereteznék a történetüket. Aztán ott volt a Rozika, a fekete uszkár, aki úgy ismerte a négy alapműveletet, akár egy kisiskolás. A Friderikusz-show-ban is felléptek, és csak azért nem mehetett velük a tacsckója, Bolhás is összeadni, kivonni, szorozni, osztani, mert jött Anita Ekberg, és neki kellett a műsoridő. „Nem egy kutyámat tanítottam meg számolni – meséli lelkesen –, mondhattak akármilyen műveletet 1-től 10-ig, mindig pontosan elugatták a megoldást. Egyetlen egyszer fürödtem be, amikor egy budafoki boros rendezvényen a haverom azt kérdezte, mennyi 1-ből 1. Azt nagyon nehéz elérni, hogy csendben maradjon a kutya, Rozi is beleugattott egyet izgatottságában.”

Az Andrassy úton sétáltatjuk Bobbyt és Dézit, láthatólag megszokták a forgalmat, naponta többször megjárják a Vörösmarty-Bajza utca közti szakaszt oda-vissza, de van, hogy a Ligetig is elsétálnak. Csak a szirénázó autókat nem viselik jól, azokra Bobby hangos vonyításba kezd. Olyan peckesen vonul velük Attila a sugárúton, ahol nemrég még egy óriásplakátról hirdette az „élet

védelmét”, hogy rövid ismeretségünk ellenére is nyilvánvalóvá lesz: számoló kutya ide vagy oda, Attila a környék egyik sztárja. Oda is kiált tréfásan egy ismerős, hogy „sztároskodunk, sztároskodunk?”, de Attila azonnal a kutyákra tereli a szót, ők az igazi főszereplők. A már említett Bolhást például, aki később az egyik számoló kutyája lett, szó szerint szereplőnek szerezte annak idején „Kudlik Julika állatvédő magazinműsorába”. Egy afféle „hogyan szoktassuk le a kölyökkutyát a rossz szokásairól” témájú sorozatot forgattak vele.

Végzettségét tekintve Nyitrai Attila állattenyésztő és növénytermesztő, de alig dolgozott eredeti szakmájában. Állatszeretete a kinológia felé vitte (kutyákkal foglalkozó szaktudomány), elvégezte, amit csak lehetett: hivatásos tetoválómester, alomellenőr, mesterkiképző és bíró lett. Ahogy ő mondja, mindent elért, amit munkakutya-területen el lehet. Bejárta a világot, tanfolyamokat tartott, vizsgáztatott, kutyatelepet vezetett Amerikától Törökorszáig. 1992-ben a Fekete István Állatvédő Egyesület elnökének választották. Volt egy saját rádióműsora is az Oldies Rádióban, ahol az állattartás felelősségére igyekezett felhívni a hallgatók figyelmét.

Azt mondja, ha tehetné, a gazdák számára kutyajogosítványt vezetne be, amit csak azok kaphatnának meg, akik tisztában vannak a kutyanevelési alapelvekkel. Például tudják, hogy a nyakörv és a pórás csak fizikai összeköttetést jelent, az igazi kapcsolódás a lélekben történik.

SZÍNHÁZ

Házhoz jönnek a színészek

Igaz, hogy a színház lényege a személyes jelenlét, az itt és most varázsa, és hogy egy streamelt előadás közel sem tudja azt az élményt adni, mint egy élő darab, de a hiányt azért valamelyest pótolja. Tavasszal a legtöbben még ingyen osztották meg előadásaikat a képernyő elé kényszerült közönséggel, most ősszel azonban már a színházak is olyan lehetetlen helyzetben vannak, hogy akkor is muszáj jegyárat kérniük, ha az itt és most élményét nem tudják garantálni.

Kissé kusza még, hogy hol mit lehet megnézni, mert a jegyeket nem a színházaknál, hanem a különböző gyűjtőoldalakon (eszinhas.hu, szinhaztv.com, tripart.hu webszínház füle) vásárolhatunk, ahonnan az élő előadásokon kívül korábban felvett darabokat is „kikölcsönözhetünk”, akár egy online videotékából. Ez utóbbi jóval olcsóbb, mint az élő – az eszinhas.hu oldalon például van havi előfizetés opció 5990 forintért, amiért minden rögzített előadás korlátlanul megtekinthető a vásárlás napjától számított egy hónapon át. Emellett 1990 forintért egyetlen előadást is „megrendelhetünk” – ilyenkor a virtuális jegyünk az első megtekintés időpontjától kezdve egy teljes hétig érvényes. Az előadás megszakítható, de csak kétszer nézhető végig teljes terjedelmében. Azt hiszem, 1990 forintért ez is igazán gálans ajánlat.

Persze az élő, netán premier-előadásoknak a képernyőn keresztül is megvan a megismételhetetlenség illúziója, lehet várni rájuk, kiöltözve „elindulni”, kicsivel kezdés előtt „megérkezni” a képernyő elé. Magyarországon az Örkény István Színház váltott leghamarabb: felszereltek egy stúdiót, hogy online tudják közvetíteni az előadásaikat, ráadásul a térrel kísérletezve egy új színpad lehetőségét is keresték a streamben. A Zűrzarvar 2045 című előadásuk elején Mácsai Pál már kapásból egy képernyőn keresztül jelentkezik be, önmaga megöregedett énjét alakítva, hogy elmondja, mi történt Magyarországgal – addigra már Vengrija tartománnyal – és az Örkénnyel 2020 és 2045 között...

A korán megvalósított technikai átállás miatt az Örkény szinte minden előadása átmenthető volt az online térbe – december 4-én a George Orwell 1984 című regénye alapján készült '84-et közvetítik, december 6-án este 8-kor a Diggerdrivert játsszák virtuális nézők előtt, 8-án A lélek legszebb éjszakáiba leshetünk be Jászberényi Sándor írásai alapján,

Zűrzarvar 2045

A Jurányi Inkubátorház december 3-án élőben streameli a Csemegepultos naplóját

10-én pedig egy klasszikus, Racine Andromakhéja adaptálódik a jelenre és a jelenbe. 11-én a Kiváló dolgozók – Igaz történetek a gondoskodásról megy felvételről, 12-én és 13-án pedig a magyar irodalom kötelező verseivel tölthetünk el egy kellemes otthoni estét az Anyám tyúkja előadásain.

A Katona József Színházban december 6-án a Háztűznéző teljesen valószínűtlen történetei mennek, és ugyanezen a napon az eszinhas.hu-n keresztül a nagyváradi Szigligeti Színház Szólótáncok című táncos produkciójába is betekintheünk. A Jurányi Inkubátorház december 3-án élőben streameli a Csemegepultos naplóját, a TripWeb-színház december 5-én a Kollár-Klemencz Kamarazenekar Ég az erdő című koncertszínházát, a Katona pedig december 10-én a Jeanne d'Arcot – az előadások a SzínházTV-n tekinthetők meg.

November 20-án volt látható a Szépművészeti Múzeum legújabb, Székely Kriszta rendezte ösztönművészeti tébolydája, a képzőművészeti alkotásokra így-úgy reflektáló Textúra, amely január 3-áig jegy ellenében bármikor megtekinthető a fizetés után mailben kapott linken.

Azért ha alaposan körülnézünk, akad ingyenes lehetőség is a kínálatban – nemrég zajlott, szintén online, a IV. Nemzetközi Roma Színházi Fesztivál, ennek egy-egy darabja, például a Független Színház Magyarország kifejezetten videocset-felületre készült Európai család című előadása a társulat YouTube-csatornáján felvételről ingyen elérhető.

Ezekon kívül a gyerekekkel nagyvonalúak a színházak: Mikulásra a győri Vaskakas Bábszínház ajándékba adja online előadásait, a Vukot és a Mikulás új szánja című darabot, amelynek premierje december 6-án 11 órakor lesz a bábszínház hivatalos YouTube-csatornáján. December 6-án a Szamárfül Projekt is ingyen mutatja be a Holle anyót – ennek a linkjét az adott napon a társulat Facebook-oldalán keressék.

FILM

Haldokló standup

Az élettől elbúcsúzni sosem könnyű, különösen, ha egy hároméves kislány, húszévesi szerelem és csodás barátok veszik körül az embert. Az argentin Marie Vázquez 2015-ben, 42 évesen tudta meg, hogy áttétes rákja van. Élete szerencséjének tartotta, hogy az a „köcsög betegség” adott még neki hét hónapot, hogy együtt legyen szeretteivel, az elviselhetetlen fájdalmak közben is nevéssen, és gondolatait leírja egy kis füzetbe gyermekének, akit már nem láthat felnőni. Közben a Twitteren ellenállhatatlan szarkazmussal az élet fontos dolgairól és apró örömeiről írt. Hirtelen felkapta őt a média, újságok címlapján és tévéműsorokban szerepelt mint a hős, aki szembeszállt a halál tabujával. „Sosem fogom megbocsátani, hogy csontsoványan és kopaszon lettem híres” – tweetelte. Pedig nem csak a humora, a női ragyogása se hagyta el: a betegágyban is kisminkelte magát, néha feltette Frida Kahlo-s virágtiaráját, és a halál közelségétől riadt látogatóinak „haldokló standupot” adott elő, hogy oldja szomorúságukat, tehetetlenségüket. Eközben férje, akivel „normálisan beteges szimbiózisban” éltek, minden követ megmozgatott a Marie által kért terminális szedációért (az embertelen kínok enyhítése mélyaltatásban tartással, amíg a test fel nem adja a küzdelmet), ami az eutanázia nagyrészt legális, de világszerte vitatott alternatívája. Orvosok etikai kételyeit és ügyvédek jogi aggályait kellett hallgassa, míg majdnem eljutott odáig, hogy maga adja be feleségének a gyógyszereket, mert nem bírta tovább nézni, támogatni a szenvedését. Marie úgy érezte, joga van eldönteni, mikor áll készen a végső búcsúra, és ki is tűzte a dátumot aznapra, amikor befejezte a kislányának írt füzetet. A keserűes üzenetekkel, mókás rajzokkal teli „Nippur könyvét” később kiadták, ebből és Marie tweetjeiből, blogbejegyzéseiből készült a film, amit nem lehet könnyek és kacagás nélkül végignézni.

(Jegyzetek a fiámnak, Netflix)

Bálint Orsolya

TÉVÉ **AZ ÚJKORI** európai kultúrtörténet csodálatosan színesen bemutatható egy-egy „birodalmi város” múltján keresztül. Simon Sebag Montefiore brit celebtörténész, író, a dinasztikák tudora az egykori császárváros, Bécs utcáin kalauzol minket végig, ahol előtte olyanok koptatták a macskaköveket, mint Mozart, Napóleon vagy (nincsenek tabuk) Hitler. A brit dokusorozat a római kortól a gótikus építészetten, barokk zenén és a történelemformáló Habsburg-dinasztián át a város jelenéig tartó ezer évet fogja át.

(Bécs: Birodalom, Uralkodóház és Álom, Viasat History)

BO

SOROZAT ELÁTKOZOTT ÉRMÉK

Harminc ezüstpénzt kapott Júdás, amiért feladta Jézust – a bibliai érmék közül egyszerre több is felbukkan a világ különböző pontjain az Alex de la Iglesia spanyol kultrendező által készített természetfeletti thrillersorozatban. Valakik már az érmék nyomába is eredtek, a szálak talán egy titkos társaságig vagy a Vatikánig vezetnek. Az egyik ezüst egy spanyol kisvárosban tűnik fel, ahol Vergara atya él, aki egykor keresett ördögűző volt, majd egy balul elsült széansz után börtönbe került. A vidéki városka tejjgazdaságában nagy felfordulást okoz egy csoda (?): borjú helyett csecsemőt hoz világra egy tehén. A helyiek persze rögtön a leginkább hozzáértőnek szólnak, a papnak, aki rejtélyes okokból hatalmas fegyverezéssel tart az oltár mögötti titkos kamrában. A bizarr események a helyi polgármesterben és az állatorvosnőben is felkeltik a gyanút, hogy sötét erők munkálkodhatnak a háttérben, és az atya bizonyára többet

tud annál, mint amennyit nekik elárul. Míg ők Da Vinci-kód- és X-akták-szerű nyomozásba kezdenek, hogy a paranormális eseményekre magyarázatot találjanak, az atya a nagy összezapásra készül régi ellenségével. A borzongató sorozat az amerikai Preacherhez hasonlóan újragondolja az ördögűző figuráját, aki egyszerre akcióhős, Isten szolgája és törvényen kívüli az emberek között. A vallási szimbólumokkal és bibliai utalásokkal teli sorozat különleges látványában is lenyűgöző világa csoda és szemfényvesztés, hit és horror izgalmas határán egyensúlyoz, számos nyitott kérdést hagyva.

(30 ezüst, HBO)

Bálint Orsolya

DOKU **EGY CSAPAT** melegjogi aktivista az életét kockáztatva mutat be a csecsen diktátor Ramzan Kadirovnak, aki 2017-ben parancsba adta „a csecsen vér megtisztítását”. Az

államrendőrség ma a nyílt utcáról, családjukkal együtt is elhurcolja a melegeket, titkos börtönökbe viszik és (akár halálra) kínozzák őket, hogy adják fel ismerőseiket. A BBC sokkoló dokujában az aktivistahálózat veszélyeztetett és megkínzott fiatalokat menekít ki az országból, akár egy kémfilmben, majd titkos rejtékhelyeken bújtatják őket, amíg európai vagy kanadai

menedékjogot kapnak. A csetfilterekkel elvátoztatott arcú fiatalok elmesélik tragikus történetüket, végül akad egyvalaki, aki nem akar tovább menekülni, vállalja a nyilvánosságot és a strasbourg-i bírósághoz fordul.

(Isten hozott Csecsenföldön, HBO)

BO

ANIMÁCIÓ EGY ISKOLAI lövöldözésben egyetlen gyermekét elvesztő házaspárról szól az év legmeghatóbb animációs rövidfilmje. Szavak nélkül is átélhető, ahogy anya és apa a gyász súlyos árnya alatt megrogyva egyre távolodnak egymástól. Felidézük lányuk életének minden fontos pillanatát, köztük utolsó üzenetét, de ez a mese már kettőjüké, el kell dönteniük, hogy együtt vagy külön próbálják-e tovább cipelni a feldolgozhatatlant. A művészi rajzfilm fontos üzenetet hordoz arról, hogy a felnőtt világ ma sem tesz eleget az iskolai erőszak megelőzéséért és kezeléséért. *(Ha bármi történik, szeretlek, Netflix)* **BO**

KÖNYV

Semmi egyediség

Nincs olyan nagyon sokféle élet, csak mi hisszük a sajátunkat egyedinek – derül ki időről időre Háy János regényeiből, amelyeknek főszereplői és témáik mellékszereplője tipikus alakok, elkerülhetetlen sorsokkal, és akiket pont ezért távolságtartó együttérzéssel kezel az író. Ezzel a monoton, szenvedélytől és ítéletkezéstől mentes hangon szól a „cégvezetőről” (és „cégvezetőhöz”) is legújabb könyvében, amelynek szála, az író megszokott technikáját követve, ezerfelé futnak: a legjelentéktelenebb statisztika története is oldalakat érdemel, és az azokon az oldalakon esetlegesen felbukkanó hasonlatban szereplő akárki is megkapja a maga sorait – így lesz végül szinte teljes magyar társadalmi tabló a regény, amelyben a revizionista bácsikától a kamu jógin át a nőcsábász vidéki orvosig mindenki helyet kap. És mindenki szigorúan a saját pályáján mozog, mert ahogy Háy fogalmaz: „szokványos rendben, társadalmi hovatartozásunk rendjében zajlik az életünk... törzsi viszonyok között élünk, csak ott érezzük jól magunkat, ahol a fajtánk van”.

Ez a törzs a cégvezető számára a cégvezetők törzse, amelyben annak ellenére, hogy különlegesnek érzi magát és a vele történeteket, teljesen klisés a regény fő cselekményszálát szolgáltató eset: a rendszerváltáskor jó lapokat kapott, a vagyonát folyamatosan és megszállottan gyarapító, kissé cezaromán, kissé alkoholista, kissé öregedő ingatlanfejlesztőt megkísérti a fiatal titkárnő szerelmével járó még fullosabb élet lehetősége.

„Egy életre megpecsételted magad az új nővel” – leplezi le Háy a regény első sorában a történet végkifejletét, ezzel is sugallva, hogy mindaz, ami a következő közel 400 oldalon történik, az teljesen törvényszerű, és hogy maga a törvényszerűség az érdekes ebben – és minden – történetben.

Háy János: A cégvezető, 2020, Európa Könyvkiadó

Kertész Anna

TOTTH BENEDEK

Brainstorming

Ez valami vicc, ugye? Remélem, nem gondolod komolyan. Nyugtass meg, légy szíves! Mondd, hogy ez valami rossz vicc, könyörgöm! Hol van az igazi látványterv? Hogy ez az igazi terv? Ezt nem hiszem el. Mindjárt át kell küldenem az anyagot az ügyfélnek. Felfogtad, hogy mit csináltál?!

Tudtam, hogy valami gáz lesz. Tényleg átaludtad a meetinget. Azt hittem, komolyan mondtad, hogy azért ülsz csukott szemmel, mert úgy jobban tudsz koncentrálni. A legközelebbi brainstormingon nem ülhetsz le. Legalább most figyelj rám! Egyszer az életben megérem, hogy megjegyzed, amit a meetingen megbeszélünk. Hogy baromság volt? Micsoda? Amit kitaláltunk? Nem, az nem „baromság” volt, hanem a megrendelő elképzelése, óhaja, álma, vágya! Mi álmokat valósítunk meg, nem önmagunkat. Nekünk a megrendelő igényei alapján kell dolgoznunk. Nem csak megyünk előre ész nélkül, mint a birkák. Ezt kellene végre beleszuszkolni abba a hülye fejedbe. Hogy ez pont fordítva van? Hogy az a birkaság, amit mi csinálunk? Ezt inkább el se kezd! De ha tényleg így gondolod, ott van az ajtó, ki lehet menni. Viszlát!

Oké, tudom, hogy nehéz időszakod volt, az anyukád meg a macskád meg minden, tudom, de azért nehogy azt hidd, hogy nekem olyan könnyű! Kutyád van, oké, boc. Nem ez a lényeg, tőlem lehet papagájod vagy futógered is, leszárom. Igen, tudom, hogy mi a különbség egy kutya meg egy macska között. Úgy látom, te nem tudod, hogy mi a különbség egy mosolygós meg egy méltóságteljes arckifejezés között. Megmondom őszintén, hogy kezdem azt hinni, hogy életem legnagyobb hibáját követtem el, amikor tartottam a hátamat, és adtam még egy esélyt a múltkori botrány után. Melyik botrány? Na persze, nem könnyű számon tartani. Arról beszélek, amikor azt az csontsovány jegesmedvét küldted el az olajcégnek, hogy „1 000 000 év és belőlem is kőolaj lesz”. Csak azért nem rúgtalak ki azonnal, mert tényleg nagyon tehetséges srácnak tartalak, és tudtam, mekkora bajban vagy. Segíteni akartam, de úgy látszik, van, akin nem lehet segíteni.

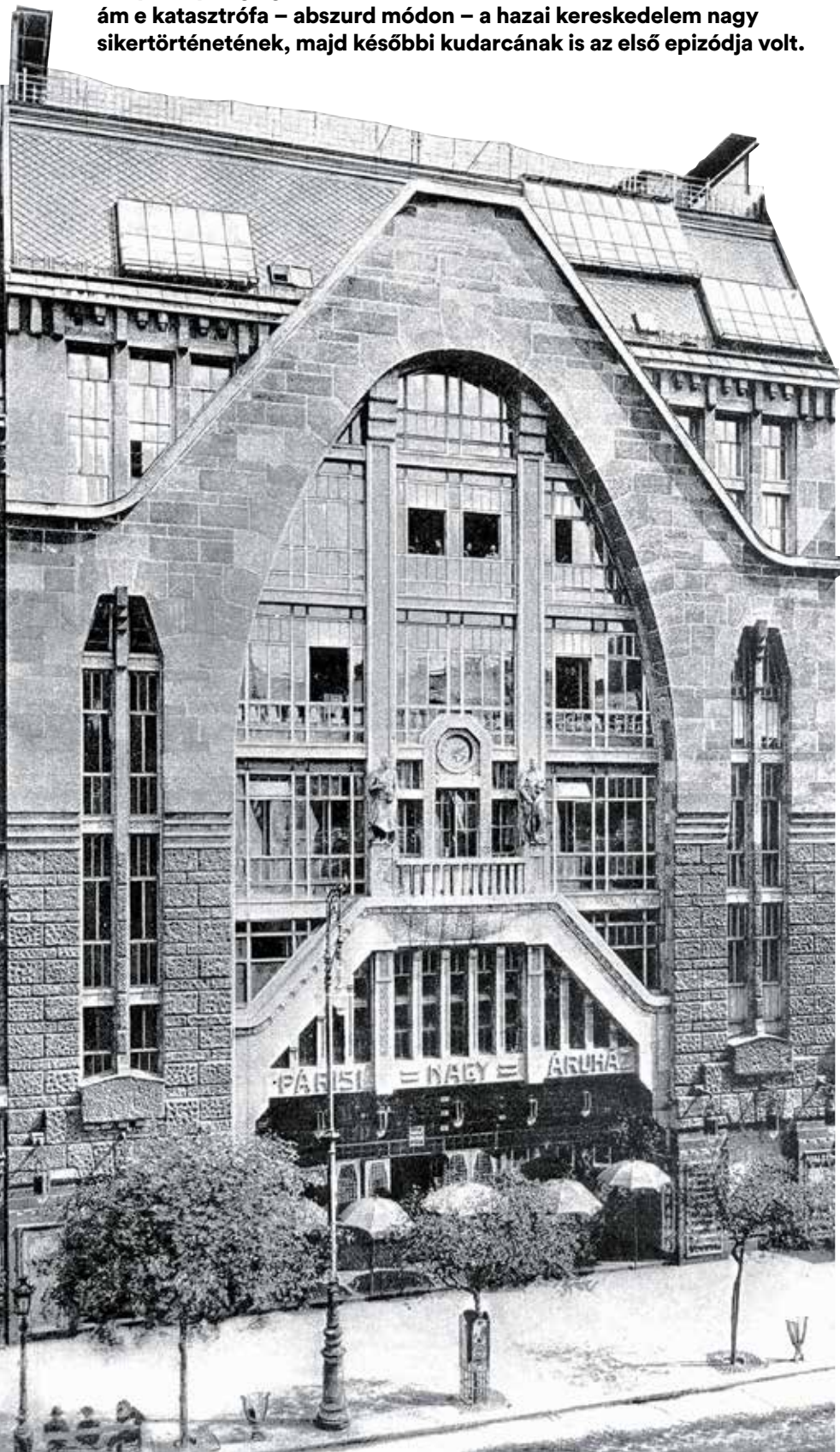
Tizenöt éve vagyok a szakmában, de így még senki sem szívatott meg. Mondd meg, hogy mi az istent csináljak? Ennek a cuccnak itt semmi köze ahhoz, amit kértek tőlünk. Egyáltalán, honnan jött ez a mosoly? Ezt nem mutathatjuk meg nekik, azonnal szerződést bontanak velünk. Tudod, mennyit tejelnek? Hogy nyomjam le a torkukon ezt a... ezt a mosolyt? Biztos elfelejtettek szólni a HR-esek, amikor felvettek, hogy nem azért kapod majd a fizetésed, hogy művészkedj. Hogyhogy miért? Azért mert a megrendelő nem kíváncsi a művészetedre, nem kíváncsi rád, azt se tudja, hogy a világon vagy. Érted? Nem érdekli őket, hogy milyen szépen rajzolsz mosolygós portrékat, csak akkor, ha mosolygós portét rendelnek. Világosan megmondták, hogy nem akarnak vidám arcokat. „Az arc sugározzon magabiztosságot és eltökéltséget, legyen benne valami fenéséges.” Ezt kérték. Mi az, hogy nem illik a termékhez? Nehogy már a fika gyúrja az óvodást, hé! De kinyílt a csipád. Oké, lehet, hogy tényleg nem illik a termékhez egy karót nyelt figura, de mi a francot csináljak, ha egyszer ezt akarják? Alkalmazkodunk a megrendelő igényeihez, ez az egész erről szól, az alkalmazkodásról.

Hány óra van? Ūristen! Végünk. Nem, nem adatom fel. Tudom, mit fogok csinálni. Szólok az új srácnak. Úgy photoshoppol, mint egy félisten, bármit megcsinál, kép se kell neki. Lojális emberekre van szüksége a cégnek, profikra, akikre minden körülmények között számítani lehet. Hogy miért nem rúglak ki? Szeretné? Egy szavadba kerül. Nem? Oké, megmondom, ha kíváncsi vagy: piszok tehetségesnek tartalak, de amíg nem vagy hajlandó betörni, nem tudok mit kezdeni veled. Mert igazából nem rossz ez a kép. Sőt, ami azt illeti, nagyon rendben van. Van benne valami Mona Lisá-s sejtelmesség. Simán kitenném ott-hon is. Csak az a baj, hogy az ügyfél nem ezt kérte. És nálunk az ügyfél az úr. Ezt próbáld a fejedbe vésni, amikor legközelebb megbízlak valami munkával. Ez volt az utolsó akciód, legközelebb repülsz.

A vásárlók hazamentek

Az egyesült Budapest 30 éves történetének addigi legnagyobb szerencsétlensége történt 1903. augusztus 24-én, amikor tűzvész pusztította el a Kerepesi (ma: Rákóczi) út és a Klauzál utca sarkán álló Párisi Nagy Áruházat. A tűzvészben az épület porig égett, az eset több mint 30 halálos áldozatot követelt, ám e katasztrófa – abszurd módon – a hazai kereskedelem nagy sikertörténetének, majd későbbi kudarcának is az első epizódja volt.

Legát Tibor

A leégett üzletház tulajdonosa, Goldberger Sámuel Gottlieb nem nyugodott bele, hogy Budapest Párisi Nagy Áruház nélkül maradjon. Ezért nyolc évvel később egy másik helyen, az Andrássy út 39. számú házban megnyitotta – ahogy a korabeli sajtó beszámolt róla – „a főváros legújabb csodáját, a magyar méreteket szokatlan merészséggel átlépő és ez ideig példa nélkül álló vállalkozást”. A hétemeletes márványpalotának nevezett áruházat akkoriban okkal tartották a csoda megtestesülésének: a látvány, a pompa olyan tobzódásával találkozhatott itt a korabeli vásárló, ami addig teljesen hiányzott a hazai kereskedelem eszköztárából.

Goldberger Sámuel és testvére, Henrik már az első Párisi Nagy Áruházat is a „pólyától a koporsószögig” választék jegyében emelte 1898-ban, a szerényebb anyagi körülmények között őket megcélözva. Kis tűzással ők voltak az első hazai tömegáruccikk-kereskedők: nagy tételben szereztek be az árukészletet, és minimális haszonnal adták tovább, ezért az árakban szinte verhetetlenek voltak. Mivel a hamar népszerűvé vált áruház üzleti modellje a már-már beteges spórolásra is épült, törvényszerű volt, hogy ez előbb-utóbb a visszajára fordul. A Kerepesi úti üzletben nemcsak a kulisszák, de a biztonság – konkrétan a tűzbiztonság – is szerénynek volt mondható. Bár az soha nem derült ki, hogy az alapvető intézkedések elhagyása mögött kapzsiság vagy szimpla tudatlanság állt. Goldbergerék felelősségét nem vizsgálták.

Kaszinóból luxusáruház

Nem tudni, mi lehet az oka annak, hogy Goldberger Sámuel a pokoli előzmények ellenére is ragaszkodott a Párisi Nagy Áruház elnevezéshez, de az bizonyos, hogy tanult a korábbi hibáiból, és az új helyen mindent máshogy rendezett el, mint a jogelődnél. A vállalkozó 1909-ben indította be projektjét, amelynek első lépéseként a birtokába került Andrássy úti épületet – ahol addig a Terézvárosi Kaszinó székel – teljesen átalakította. A tervezéssel Sziklai Zsigmond építész bízta meg, és az eredmény mai szemmel is lenyűgöző lett. A szecessziós stílusú, ívelt homlokzatú bejárat a megtestesült nagyvonalúság, ahogy a ház átriumos belső kiképezése is. Az építők az akkor alig ismert vasbetonnal dolgoztak, ezért az épület szerkezete masszívabb lett, így kreatívabb építészeti megoldásokra is lehetőség nyílt. Meghagyták a kaszinó Paulay Ede utcai szárnyát, de ennél sokkal fontosabb, hogy nem nyúltak az egykori bálteremhez sem, ahol a mai napig Lotz Károly 12 foglalkozást allegorikusan ábrázoló freskói láthatók.

A korabeli beszámolók szerint „már a földszinten elkezdődnek az áruosztályok, s fel, egészen az ötödik emeletig” tartanak. 1911-ben az is újdonságnak számított, hogy létezett külön sportrészleg, férfi-, női konfekció és kötöttáru osztály, de szolgáltatásokban sem volt hiány: két büfé és egy fodrászszalon várta a vevőket, akik szükség esetén orvosi ellátást is kaphattak.

Aki nem akart lépcsőzni, az mehetett lifttel, egészen föl, a tetőn kialakított sétányig, ahol az ígéret szerint „zenekar fogja a közönséget szórakoztatni”, és ami „nyáron tenispályává, télen korcsolyapályává alakítható”. Habár a megnyitó idején tapintatosan nem említették a tűzvészt, annál több szó esett a biztonsági berendezésekről: nemcsak közvetlen telefonkapcsolat volt a tűzoltósággal, de alkalmaztak egy profi tűzört is, akinél egy „elmésen megszerkesztett automatikus készülék azonnal jelzi, hogy hol, melyik osztályon támadt tűz”. Továbbá kiépítettek egy olyan „fecskendő- és esőcsináló hálózatot is, amely saját akkumulátora erejével, óriási nyomással szorítja fel az összes csövekben a vizet, egészen a hatodik emeletig”.

Goldberger Sámuel semmit nem bízott a véletlenre: nem a saját feje után ment, hanem jó érzékkel és kellő ízléssel lemásolta azt a luxusközeget és biztonságtechnikát, ami Nyugat-Európa nagyvárosaiban már korábban elterjedt. A vevők szeme pedig nemcsak az árúbőségtől, de az impozáns látványtól is káprázott, ami azt eredményezte, hogy minél több mindent akartak „hazavinni” az élményből.

Volt azonban valami, amivel Goldberger Sámuel nem számolt: a történelem. A Párisi Nagy Áruház épp népszerűsége csúcsára ért, amikor kitört a világháború, s hamarosan nyomorúság, válság, forradalmak és mérhetetlen szegénység árasztotta el Budapestet.

Népköztársaság útja és Divatcsarnok

A tizedik évfordulóját már korántsem ereje teljében ünnepelhette az áruház, Goldberger kifogyott az ötletekből, pedig az infláció miatt bátran emelhetett árat, nem szólt érte senki. A csődöt elkerülendő az áruház osztályait bérbe adták, és ennek a korábbi egységes arculat, valamint a színvonal látta kárát. Az Andrássy úti palota továbbra is fényűzőnek tűnhetett a külső szemlélő számára, az áruház eredeti pompája azonban a húszas évek végére szimpla kiskereskedelemmé redukálódott – annak minden bazári tartozékával megfelelve. Ráadásul 1926-ban a Blaha Lujza téren megnyílt a Corvin Áruház, amely mindenben lepipálta a riválist: újabb volt, korszerűbb, talán olcsóbb is. A hanyatlást leginkább Goldberger azon húzása szemlélteti, hogy 1931-ben engedélyt kért és kapott arra, hogy az áruház bejáratával szemben üzemeltessen egy amerikai fánksütő gépet, ami nemcsak bűdös, de hangos is volt, miközben tömegével ontotta a hatfilléres édességet.

A Párisi Nagy Áruház a lejtmenet ellenére sokak számára komoly bevásárlóközpont és bizonyos dolgokban legyőzhetetlen maradt. Karácsonyi játékvásárlat például, amely nagyon jelentős kedvezményekkel járt, a Corvin sem tudta lepipálni.

FOTÓK:
BAUER SÁNDOR,
FORTEPAN

A vevők szeme pedig nemcsak az árúbőségtől, de az impozáns látványtól is káprázott.

Az épület csodával határos módon épségben vészelte át Budapest ostromát, de miután államosították, raktározásra használták 1956 végéig. Ezt követően, 1957. január 2-án ismét áruházként nyílt meg – immár Népköztársaság útja 39. alatti címen –, a

neve pedig Divatcsarnok lett, annak ellenére, hogy Magyar Divatcsarnok néven akkor már működött egy áruház a Rákóczi úton. A megnyitón a Király utcai templomig állt a sor, az áruház vezetése pedig egy sor újtással állt elő. Nemcsak budapesti, de vidéki házhoz szállítást is vállaltak, a női készruha osztályon pedig minden vevő kapott egy kartonlapot, amelyre a ruhája méretét, illetve az eladó nevét kellett ráírnia, így a vevő, ha másik ruhát akart választani, csak leadta a céduláját – akkoriban szó sem lehetett arról, hogy a vásárlók maguk válogassanak.

Húsz év magány

A Divatcsarnok a Centrum áruház-hálózat tagjaként próbálta elhívtetni a szocializmus éveiben, hogy nincs is itt akkora hiánygazdaság, csakhogy ekkor még sokan éltek azok közül, akik a Párisi Nagy Áruházban is bevásárolhattak. Ők pedig nosztalgizálás közben elszörnyedhettek azokon a barmolásokon is, amiket az ötvenes-hatvanas években műveltek az épülettel: például a Lotz-teremben rendezték be a bútorosztályt, és korszerűsítés címén PVC-vel burkolták le az egészet. Az Andrássy úti épület 1967-ben kapott műemléki védeltséget, és 1999-ig működött Divatcsarnokként.

Noha akadt külföldi érdeklődő, 2001-ben állami birtokba került, és egy ideig a Múcsarnok ideiglenes kiállítóhelyeként működött. Később azt beszéltek, hogy a New York-i Guggenheim Múzeum gyűjteménye kap benne helyet, de ebből ugyanúgy nem lett semmi, mint a szintén beharangozott Magyar Pompidou Központ elképzelésből. Végül 2006-ban ugyanaz a belga-francia cég, az Orco Property Group jelentkezett be érte, amelyik már 2000-ben is szerette volna megvásárolni. A vételár 3 milliárd forint volt, a cég ezután kezdett hozzá a felújításhoz, maximálisan figyelembe véve a műemléki vonatkozásokat is. Az immár Párisi Nagyáruház névre hallgató és bérelhető épület 2009 tavaszán nyílt meg, legnagyobb bérlője az Alexandra könyvtérjesztő vállalat volt, sőt a tetőt is megnyitották, ahol étterem nyílt. A második aranykornak tűnő időszak 2017-ig tartott, amikor is az Alexandra csődbe ment és elhagyta az épületet. 2018-ban az Andrássy Élményközpont ideköltözéséről és fantasztikus kiállításairól szóltak hírek, illetve arról, hogy a könyvesház idején nagyon népszerű kávézó újrainyit, ám ez sem tartott soká: az épület a járványhelyzet miatt ismét zárva van, bejáratán a táblák bérbe adó helyiségeket hirdetnek.

Kóstolgatják egymást

Komoly rajongótábor öleli körül a Felsőerdősor utcai Deli Land csemegeüzletet. Az elkötelezett törzsvásárlók a Facebookon és az Instagramon követik és kommentálják a kis üzlet minden rezdülését, feltöltik az itt vásárolt, kiváló minőségű alapanyagokból készült fogások fotóit, még kóstolót is hoznak belőle a boltba. Érezhető a szeretet a levegőben.

A kis üzlet története nyolc éve indult, egy szó szerint is kis üzlethelyiséggel: a mindössze 20 négyzetméteres előd klasszikus zöldséges volt. De még nem olyan, amelyet a kereskedelmi hátterű tulajdonos házaspár mindig is elképzelt. Horváth Roland és Veronika tősgyökeres terézvárosi, nem véletlenül nevezte el – New York-i mintára – delinek, vagyis delikatesznek a családi vállalkozást: kezdettől fogva tudták, hogy a zöldség-gyümölcs vonal mellett más, különleges alapanyagokat is szeretnének árulni. A kínálat ennek megfelelően folyamatosan gyarapodott, egészen addig, amíg két évvel ezelőtt már egy újabb, tágasabb üzlethelyiség nyitotta meg kapuit a lelkes vásárlóközönség előtt. A termékkínálat bővülése most is folyamatos, az árucikkek jelentős része kifejezetten a vásárlók igényei alapján bukkan fel előbb-utóbb a polcokon. Veronika – mert ez az ő reszortja – igyekszik minden óhajt megjegyezni, alaposan utánajárni és addig szervezni, intézni, amíg az üzlet kínálatába be nem kerül a kívánt portéka. Így kínál ma már 500 éves manufaktúrarecept

szerint készülő olaszországi száraztésztát, francia szardíniát, német tejtermékeket, olasz felvágottakat, kimérve kapható angol lisztet, görög szüretlen olívaolajat, hazai kézműves termelőktől származó szörpöt, lekvárt, kis tételben itthon pörkölt kávé, növényi tejet és felsorolhatatlanul sok egyéb finomságot a Deli Land.

A zöldség-gyümölcs beszerzése Roland feladata, aki kisgyermekkorától erre a szerepkörre vágyott. Pár évtizednyi élelmiszer-kereskedelmi állomás után révbe is ért, és ma már kedvére fedezheti fel az ország legmagasabb minőséget biztosító őstermelőit, beszállítóit. Az üzletben egyre erősebben fókuszálnak a természetes, a biovonallra, a tervek között szerepel, hogy a közeljövőben lehetőség szerint minden termék organikus, adalék- és színezékmentes legyen. A legtöbb zöldség hazai termőföldről származik, ameddig a szezon engedi, kizárólag magyar gazdaktól származó áru kerül a polcokra. A friss fűszernövények ugyanígy a hazai termelők munkáját dicsérik, és a másfél száz szárított fűszer, valamint fűszerkeverék is egy igényes hazai beszállító gyűjtőmunkájának eredménye. Ez a megközelítés jellemzi a gyümölcskínálatot is, de persze nagy a kereslet a kiemelkedő minőségű déligyümölcsök iránt. Budapesten szinte csak a Deli Landben elérhető a tökéletesen éretten érkező papaja, az érlelést már nem igénylő mangó vagy ananász, de népszerűnek számít a piros banán is. Az egyik legújabb termék A tanú című film emblemikus pillanatait idéző magyar citrom, amely kezeletlen héjú citrusként biztonságosan használható a konyhában.

A Deli Land továbbra is tele van tervekkel, a „deliséghez” jól passzolna, ha a New York-i min-

FOTÓK: ADRIÁN ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

tához hasonlóan szendvicsek, snackek, falatkák is kaphatók lennének, nem is beszélve a frissen főtt kávéról, turmixokról. A mostani üzletben már csak „korlátosan” lehet terjeszkedni, a galériaszint még belakható, de a keskeny csigalépcső szűk korlátja nehezkesse tenné a közlekedést a megpakolt kosarakkal. Amikor épp nincs járványhelyzet, a helyi kóstoltatásokat itt tartja a Horváth házaspár, a törzsvásárlók és a termelők is itt adhatnak egymásnak randevút. Legközelebbi tervként eredeti, kovással készülő pékáru kerül az üzletbe, ami egy állandó vevőjük szervezésében érkezik majd. A törzsvásárlók valóban együtt élnek a bolttal, felhívják egymás figyelmét az új alapanyagokra, receptötleteket cserélnek, a fényképek pedig mennek fel az üzlet közösségimédia-platformjaira, hogy büszkén hirdessék a Deli Land-féle bőséget. **BK**

HIRDETÉS

Régiség adás-vétel

Szeretne továbbadni
régiségein?

Hívjon minket bátran!

Akár a helyszínen,
akár üzletünkben
készpénzes felvásárlás
korrekt áron.

Arany, ezüst, borostyán
tárgyakat, ékszereket,
teljes hagyatékot,
gyűjteményeket vásárolunk.

Kedves vevőinket is
szeretettel várjuk különböző
akcióinkkal!

Telefonszám

06/30-371-7460

Karanténba be, karanténból ki

Bár egyre nő a Covid-fertőzésben érintettek száma, még mindig sok a kérdés a karantén szabályokra, a házi orvosi ellátásra, a terápiákra, a kórházi kezelésre vonatkozóan. A sokszor egymásnak is ellentmondó információk között igyekeztünk rendet tenni, illetve az aktuális tudnivalókat összeszedni dr. Szelényi Andrea Fromm Pál-díjas terézvárosi házi orvos segítségével, aki megismertetett bennünket a hivatalos eljárásrenddel.

Ki minősíthet valakit Covid-fertőzöttnek?

A PCR- vagy antigén gyorsesztesztvizsgálatot minden olyan esetben el kell végezni, ahol az orvos Covid-fertőzést gyanít, s ennek pozitív eredménye jelenti azt, hogy az illető bizonyítottan fertőzött. Ugyanakkor ha a tünetek alapján az orvosban felmerül, hogy az illető Covid-gyanús, akkor nemcsak tesztet kell kérnie a páciensének, hanem a járványügyi megfigyelését is azonnal el kell rendelni mindaddig, amíg a gyanú igazolódik. Ha a teszt negatív eredményt adott, de klinikailag erőteljesen él a gyanú, hogy az illető ennek ellenére covidos, akkor a házi orvosnak (kezelőorvosnak) lehetősége van többször is tesztelést kérni, de csak 48 órás időintervallumokban.

Hogyan, mikor kerülhet ki a Covid-fertőzött a karanténból?

A tüneteket mutató (lázás, köhögő stb.) fertőzöttek (őket hívjuk betegeknek) a tünetek kezdete után minimum 10 nap elteltével, de mindenképpen 3 tünetmentes nap után kerülhetnek ki a karanténból. Fontos, hogy az utolsó három napban a páciens teljesen láztalan legyen és ne mutasson légúti tüneteket. A tünetmentes fertőzöttek (akik például munkahelyi szűréseken produkáltak pozitív tesztet) a teszt levételétől számított 10. napon mentesülnek a karantén alól.

Mikor mentesülnek a karantén alól a családtagok?

Ezt a helyi adottságok döntik el. Amennyiben az otthonában ápolt beteg a családtagjaitól oly módon különíthető el, hogy az a továbbiakban nem minősül szoros kontaktusnak (például külön helyiségben tartózkodik, alszik, saját mellékhelyiséget használ), akkor a fertőzöttel való utolsó kontaktustól számított 10. napon szabadulhat. Az utolsó alkalom az, amikor utoljára egy helyiségben tartózkodtak.

Ha 10 nap után vannak tünetek, akkor marad-e a karantén, a táppénz?

Igen, ha láz vagy légúti tünet van, marad a karantén, és amíg nem munkaképes a beteg, addig a táppénz is.

Fertőzhet-e az, akinek még tünete van, miközben a betegség több mint 10 nappal korábban kezdődött?

Igen, fertőzhet. Ha a láz és a légúti tünetek nem múltak el, ennek veszélye fennáll.

Előfordulhat-e, hogy a teszt még pozitív, de a gyógyult beteg már nem fertőz?

Igen, előfordulhat. A PCR- és az antigén gyorseszteszt a kórokozó vírus RNS-ének a jelenlétét mutatja ki a levett légúti mintában. Arra nem szolgál információval, hogy a vírus még „élő” és „szaporodik” (tehát átadható) vagy „elpusztult”, de a légutakból az immunsejtek még nem takarították el.

Vannak, akik jobban fertőznek, mint mások?

A tapasztalatok szerint minél súlyosabbak a tünetek (minél jobban köhög valaki) és minél szorosabb a kontaktus, annál inkább fertőz a beteg, annál nagyobb számban kerül át a vírus a másik emberre.

Mikor, milyen tüneteknél kell kórházba menni a covidos betegnek?

Ha valakinél mondjuk a betegség heveny légzési elégtelenséggel indul vagy az idő előrehaladtával jelentkezik (innen a neve: SARS = Severe Acute Respiratory Syndrome, vagyis súlyos heveny légzési tünetegyüttes), tanácsos mentőt hívni. Egyéb esetekben a kezelőorvossal érdemes telefonon konzultálni, aki minden körülményt figyelembe véve dönt a kórházi kezelés szükségességéről.

Létezik-e ambuláns/járóbeteg-ellátása a covidosoknak, és ha igen, hogyan lehet hozzáférni?

Jelenleg kimondottan a Covidra még nincs terápia, csak tüneti kezelés adható. A médiából is ismert antivirális kezelések vagy például az antitest-, plazmaterápia még csak kórházi körülmények között zajlik, ambulánsan nem adható. A covidos beteg ellátása (éppen a fertőzésveszély miatt) nem történhet ambuláns/járó beteg módon.

Hogyan tudja egy otthon gyógyuló covidos beteg megállapítani, hogy esetleg tüdőgyulladás, szívizomgyulladás kezd-e kialakulni?

Tüdőgyulladás esetén egyre romló általános állapot, fokozódó nehézlégzés, vércöpés, légzésre jelentkező mellkasi fájdalom jelentkezhet; szívizomgyulladásnál pedig állandósult szív táji fájdalom, terhelésre jelentkező nehézlégzés a jellemző tünetek. Ha ezek jelentkeznek, azonnal jelezni kell a házi orvosnak!

Mit tehet az, aki covidos, de egyéb egészségügyi problémája lesz? Például trombózisgyanúja vagy allergiás rohama, ami ellátást igényelne?

A fertőzésveszély miatt csakis a mentő jelenthet megoldást, őket a házi orvos is hívhatja.

Szabad-e a tünetek enyhítésére a szokásos megfázásra való (pl. Coldrex, Neo Citrán) szereket használni?

Igen, de lehetőleg a fenti gyógyszerek hatóanyag-tartalmát ismerje (a dobozon ezt feltüntetik), és vigyázzon arra, hogy ne szedjen azonos hatóanyagú szereket egyidejűleg (például a paracetamolt vagy az ibuprofent több különböző néven is forgalmazzák)!

Ilyen esetekben ugyanis túladagolhatja magát a beteg, és az alkalmazott hatóanyag mérgező hatásai is jelentkezhetnek, pl. para-

acetamol esetén májkárosodás, ibuprofen esetén vesekárosodás vagy gyomorfekély.

Mikor kell, szükséges-e egyáltalán antibiotikum a covidos betegnek?

Tekintettel arra, hogy az antibiotikum a baktériumok szaporodását gátolja, illetve azokat pusztítja el, a vírus által okozott Covid-betegségre nem hat. Antibiotikum adására bakteriális felülfertőződés esetén lehet szükség.

**Az oldalt összeállította:
Gajdács Emese**

AZ ORVOS VÁLASZOL

Okozhat-e depressziót, pánikbetegséget a Covid?

Nem talákoztam olyan kutatással, amely igazolta volna, hogy a koronavírus okozta megbetegedés során a szervezetben lezajló kémia/fizikai változások elősegítik a pszichés megbetegedések kialakulását, erre még nem tudunk válaszolni. Most mindenekelőtt a betegek megmentése, a vakcina előállítását a feladat.

Az tény, hogy a beteg féelme a súlyos állapottól, esetleg a haláltól okozhat szorongást, akár pánikrohamot is. Ezt csak erősíti a karantén miatt rákényszerített bezártság, izoláció a külvilágtól, a bizonytalanság érzése. Az is rossz érzéssel töltheti el, hogy egyre-másra érkeznek a hírek a környezetünkben megfertőződött, megbetegedett, esetleg elhunyt személyekről, közismert emberekről is. Ilyenkor fokozódik az aggodalom, és felmerül a kérdés: mi lesz velünk, ha ezek a híres emberek is így jártak? Fontos persze leszögezni, hogy a riasztó tünetek nem jelentik azt, hogy pszichés bete-

gek (is) lettünk. Előfordulhat, hogy megtapasztaljuk ezeket a rossz érzéseket, de ettől még nincs szó klinikai értelemben vett depresszióról, pánikbetegségről vagy szorongásról.

Az viszont már tudományosan bizonyított tény, hogy az elhúzódó stresszhatás csökkenti az immunrendszerünk hatékonyságát. Ha tehát folyamatosan rettegünk a fertőzéstől, azzal a vírust segítjük. Számos szomatikus betegség kialakulásában igazolták már a stressz szerepét.

Van azonban jó hír is: a dolog oda-vissza működik, hiszen míg a szorongás legyengít, addig a jókedv tudományosan igazoltan jól tesz a szervezetnek. Számos kísérlet bizonyította a nevetés kedvező élettani hatásait. Egy jóízű kacagás csökkenti a stresszhormonok szintjét és serkenti a védő hatású immunsejtek termelődését, így megvédhet a fertőzéstől.

DR. SZABÓ MELINDA pszichiáter

FOTÓ:
ALEXANDRA
GORN

AZ ÁLLATORVOS VÁLASZOL

Mikor fussunk az ügyeletre kisállatunkkal?

Súlyos folyadékvesztéssel járó állapotok, fulladás, légszomj, eszméletvesztés, általános gyengeség indokolhatja sürgősségi állatorvosi ellátás igénybevételét.

Idős, krónikus beteg állatok, illetve a családba frissen bekerült kölykök esetén fordul elő gyakran, hogy hirtelen drasztikusan romlik az állat állapota.

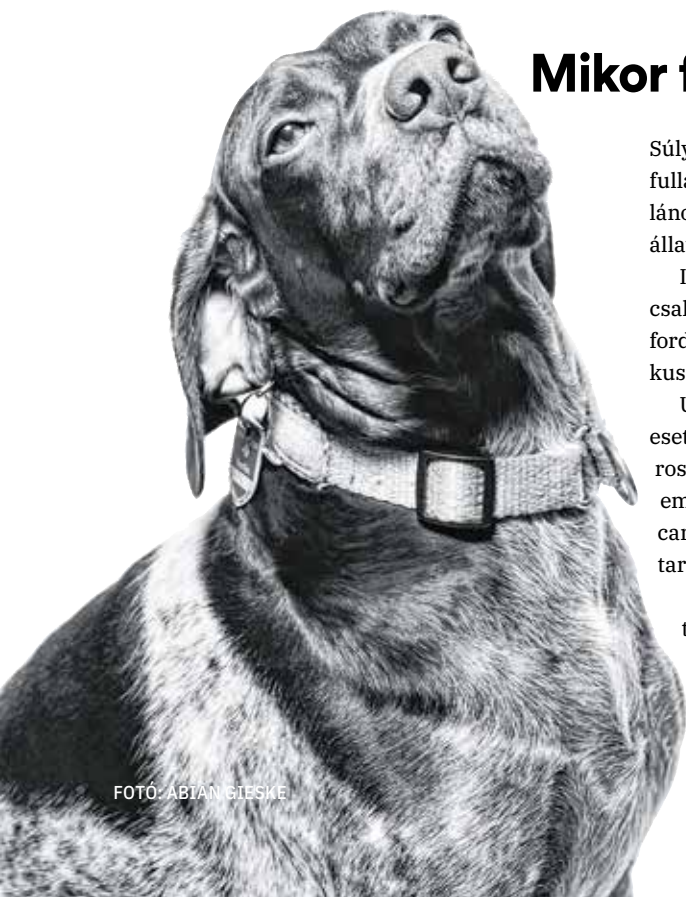
Újraélesztés kutyák, illetve macskák esetén is lehetséges, azonban mivel a rosszullét, illetve a klinikai halál oka az emberétől eltérően jellemzően nem myocardialis infarctus, a művelet ritkán vezet tartós sikerhez.

A kijárási korlátozás szabályait rögzítő kormányrendelet szerint egészségkárosodással, életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetén, valamint életvédelmi céllal megengedett a lakóhely elhagyása este 8 és reggel 5 óra között is. Az éjszakai ál-

latorvosi ügyelet felkeresése, amennyiben indokolt esetben kerül rá sor, ezeknek a kivételeknek megfelel. Az éjszakai ügyeletet tartó állatorvosi intézmények a kijárási korlátozás alatt is nyitva tartanak, ezeket saját gépjárművel vagy taxival is felkereshetik az aggódó állattulajdonosok. Ilyen a belső városrészekhez közel a XI. és a XIII. kerületben is működik.

Az éjszakai kijárási tilalom idején az Állatmentő Liga és a FŐRI Állatvédelmi Őrszolgálat is segít a beteg kisállatok elszállításában az orvosi ügyeletekre. A segítségnyújtást vállaló szervezetek munkatársai többéves tapasztalatot szerzett gyakorlott állatvédők, így valószínűsíthető, hogy a telefonon vagy interneten keresztül hozzájuk forduló, aggódó tulajdonosok részére megfelelő tájékoztatást tudnak nyújtani.

DR. KÓSA ZITA állatorvos

FOTÓ: ABIAN GIESKE

Ünnepeljünk ökotudatosan

Hulladékmentes, újrahasznosított, organikus, vegyszermentes, szelektív, környezettudatos, öko – ugye mennyire ismerős fogalmak? Biztosan önök közül is sokan ízlelgetik, próbálgatják hol egyiket, hol másikat, hiszen az talán már mindannyiunk számára nyilvánvaló, hogy rajtunk is múlik, milyen életünk lesz, vagy inkább milyen élete lesz a gyerekeinknek ezen a túlhasznált, sok sebből vérző bolygón. Persze az is érthető, hogy nehéz hirtelen fenekestül felforgatni a megszokott rutint, évtizedes szokások helyett újakat „begyakorolni”. Nem is kell egyszerre mindent! Már azzal nagyon sokat teszünk a környezetünkért, ha egy picit jobban odafigyelünk, és elhagyjuk azt, ami felesleges. Egy-egy ünnep mindig jó alkalom a kezdésre: egyrészt ilyenkor egy átlagos naphoz képest jóval több szemetet gyártunk, ételt dobunk ki vagy energiát fogyasztunk el, másrészt könnyebben oda tudunk figyelni arra, hogy mindezt ne tegyük.

A papír is szemét

Belegondoltak már abba, mennyi egyszer használt csomagolópapír kerül karácsonykor a kukákba? Az egy lakosra vetített éves papírhulladék mennyiségének, ami a WWF Magyarország szerint itthon olyan 90-100 kg körül mozog, a 15-20 százaléka ennek az időszaknak a szemetete. Á, hiszen a papír reciklálható – mondják sokan, de a díszített, színes csomagolópapírokra ez nem feltétlenül igaz: általában szerves eredetű festékekkel kezelik őket, amitől a bomlásuk lassú, az újrahasznosításuk bonyolult vagy lehetetlen. És bár igaz, hogy a karácsonyfa alatti ajándék-bontogatás is hozzátartozik az ünnephez, higgyék el, ugyanolyan örömmel bogoznak ki a gyerekek egy a nevükkel ellátott textilzsákot, amit aztán eltehetünk jövőre is, mint ahogy a csomagolópapírt tépik le a lego dobozáról. Akinek nem barátja a varrás, azzal is kímélheti a környezetet, hogy a postaládákba tucattjával bedobált reklámújságokba, régi magazinokba csomagol – színesek, és ha ügyesen hajtogatunk, még akciós angyalka, hóember vagy fenyőfa is kerülhet a csomagra, erősítve a karácsonyi hangulatot. Műanyag szalagok helyett kötözzünk rájuk rafát!

Nincs karácsony fenyő nélkül?

Számtalan alternatív megoldást kínálnak a Csináld magad! oldalak a legkülönbözőbb módokon összetákolat fapótlékokra, a textilből kivágott fasziluettől kezdve a létra feldíszítéséig, de nem szükséges ilyen messzire menni az eredeti karácsonyfától. A műfenyő csalóka, mert bár azt az illúziót kelti, hogy iga-

zán környezetkímélők vagyunk, a hulladékmentes. hu alapítója, Kump Edina arra figyelmeztet, hogy legalább 20 évig kellene használni egy műanyag fenyőt, hogy környezeti szempontból egyenértékűvé váljon a vágottal. Az sem érv, hogy miattunk nem kell fát kivágni, hiszen az élő fenyők kímélése csak ott jogos szempont, ahol a természetes erdőtakaró jelentős részben fenyvesekből áll, mondjuk Svédországban vagy a Kárpátokban. Magyarországon nincsenek ősfenyvesek, itt a kifejezetten erre a célra telepített ültetvényeket termelik ki karácsonykor, ami sok család megélhetését jelenti. A probléma sokkal inkább itt is a hulladékhalmozással van, ennek a minimalizálására érdemes odafigyelni. A földlabdás fa vásárlása, ami használat után kiültethető, a VI. kerületben nyilván nem opció, de például az Oázis kertészettől lehet ilyet kölcsönözni is, ami később visszaváltható. Az is nagy segítség, ha a leszedett vágott fát nem az utcára dobják, hanem elviszik egy közeli gyűjtőudvarba, ahol intézik a feldolgozását.

Apróságokon múlik az élet

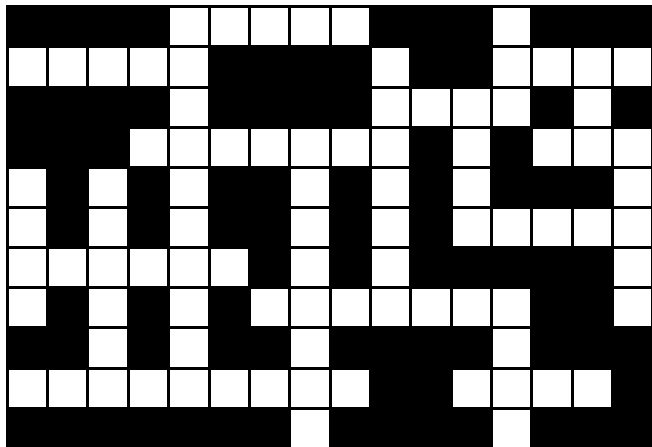
A Tudatos Vásárlók Egyesülete szerint az igazi baj az ajándékajrával és a feleslegesen kidobott étellel van – előbbi talán a járvány miatt most nem akkora rizikó, de azért sokat tehetünk a környezetünkért pusztán azzal is, ha nem Kínából rendeljük meg a hátizsákos esernyőket (a szállításuknak nagyon nagy az energiaigénye), hanem körülnézünk az ismerőseink közösségi oldalainak háza táján, és helyi kézműves termékekkel lepjük meg szeretteinket. Meglepően sokan indítottak mostanában profi karanténmanufaktúrát.

Látják, milyen apróságokon múlhat az életünk? Pusztán azzal, ha helyi termelőktől vásároljuk meg az alapanyagot a karácsonyi menühöz, ha csak akkor égetjük az izzófűzert, amikor tényleg élvezzük a fényét vagy ha napi néhány órát hajlandók vagyunk kizárólag gyertyafényes hangulatban eltölteni, nem is olyan picit faraghatunk az ökológiai lábnyomunkon.

CSO

TEKERVÉNYES

BEÍRANDÓ:
3 betűs szavak:

 Áll
Has
Tél

4 betűs szavak:

 Ajtó
Akar
Akna
Fedő

Szed

Utas

5 betűs szavak:

 Ablak
Fagyi

Lakik

Vonat

6 betűs szavak:

 Alapos
Igazít

7 betűs szavak:

Darabos

Kultúra

Macerál

8 betűs szavak:

Riadalom

9 betűs szavak:

Eltékozol

10 betűs szavak:

Vitatkozik

SUDOKU

1		B			C		3	8	7		6	0		
C	5	8				F					B	D		6
	A							C		E				5
9	4			2			D	0	5	1		8	3	C
	C	4	5			9			D		E		F	2
8		E	D	B	4			6	1					0
						0	2		4		5			8
						7	1		E	2				
								A	7		6	4		
4				F		6		1	8					
B						E	0			9	D	6	1	3
	6	5		3		1				0		F	8	4
	8	7	B		A	2	6	3			F			D
6					F		C							E
	F		A	0						B			6	8
			1	E		7	5	D		2			A	4

SKANDI

*	Névelő	↓	... Fitzgerald, énekesnő Fül angolul	↓	Gally Téli csapadék	↓	Egyik Opel autótípus Hajófar	↓	Asszony- névképző Kálium	↓	... Bon, együttes Melegét ad	↓	Ittrium	↓	... te King
Amelia Earhart idézet 1. rész	▶														B
*	Lantán Idézet 2. rész	▶		Dicsőítő kötemény ... Maria	▶			Házás	Nátrium ... Poetica	▶			Oroszorszá- gi folyó	▶	
... Fabian, énekesnő	▶			Szicíliai tűzhányó Mennybolt	▶					Foszfor	▶		Karám	6. zenei törzshang	
Spanyol- ország autójele	▶	Muhammad ... ökölívó	Téveszt Magyar Lab- darúgó-szo- vetség	▶			Foglár És latinul	▶		Zorro	▶	... Cusack, színész Negyedfokú rókon	▶		
Idézet 3. rész Muszaj	H	▶												Bú széle! Róbert Cecília	
▶				Kéz része!	Állóvíz	Tonna	▶	Egy harapásnyi étel	*	Szintetizátor márka	▶				
Egyenruhás parancsnok	▶					*	Maró anyag		Pál becézve	Kelvin	▶	L.C.Y. Kar angolul	▶		
Méter Weiner ... zeneszerző	▶	A között időponttól kezdődően		Horvát olajcég		Fejfedő Telefon kódja	▶				▶	Belső meggyő- ződés	*	*	
▶			Tova	▶	Ilyen tető is van Nikkel	▶				Vércsoport- rendszer Ausztria autójele	▶		Ét keverve!	*	
*	G	▶												Röntgen	
*	... Prost, autóver- senyöző	▶					Személyes névmás	▶		*	Placc	▶			

REJTVÉNYNYERTESEK

A november 19-én megjelent lapszámunk rejtvényének nyertesei: **Dr. Fehér Elekné, Vass Zoltánné.** Beküldendő a színnel kiemelt sorok tartalma 2020. december 9-ig. Cím: Terézváros szerkesztősége, 1067 Budapest, Eötvös utca 3. A helyes megfejtést beküldők között 2 db 10 000 forintos vásárlási utalványt sorsolunk ki.

Gondoltak egy nagyot a bajzások

APRÓHIRDETÉS

VÍZSZERELÉS, csapok, szifonok, VÉCÉCSÉSZÉK, VÉCÉTARTÁLYOK cseréje, javítása. Mosó-, mosogatógépek bekötése. Tel.: 06-30-447-3603

Nerc, róka, nutria, mindenfajta szőrmebundát, illetve teljes ruhanemű-hagyatékot, kiegészítőket vásárolok. Tel.: 06-20-229-0986

Szabó Balázs vállalja kémények bélelését, építését, kondenzációs kazánok telepítését teljes körű ügyintézésrel. Tel.: 06-20-264-7752

STUDIO ANTIKVÁRIUM díjmentes kiszállással és azonnali elszállítással készpénzért vásárol régi és új könyveket, teljes könyvtárakat, térképeket, metszeteket, kéziratosokat, képes levelezőlapokat, festményeket, porcelánokat, egyéb régiségeket, teljes hagyatékot. Tel.: 06-1-312-6294; 06-30-941-2484

Idősgondozást, kutyasétáltatást, kis- és nagybevásárlást, kis- és nagytakarítást, felolvasást válllok teljes háztartásvezetéssel, amennyiben szükséges, több mint 20 éves tapasztalattal. Leinformálható 50 éves hölgy vagyok. Tel.: 06-70-406-1553

Örökösödési szerződést kötne ügyvéd család idős személlyel lakásért, ott lakás nélkül. Amit nyújtunk, az Ön kívánsága szerinti nagyobb összegű készpénz és nyugdíjával azonos összegű havi járadék. Tel.: 06-30-822-8050

Apróhirdetések feladása:

Amennyiben apróhirdetést szeretne feladni a Terézváros című lapban, küldjön e-mailt az apro@terezvaros.hu e-mail-címre a hirdetés szövegével, számlázási névvel és címmel, valamint a kívánt megjelenés(ek) darabszámával.

Az apróhirdetések feladása jelenleg csak e-mailben, a fizetés kizárólag átutalással történhet, személyes ügyintézésre és befizetésre átmenetileg nincs lehetőség.

Megújul, és nem is akárhogyan a Bajza Utcai Általános Iskola tanuszoda előtti hátsó udvarrésze. A tervezés során ugyanis nemcsak a tanárok mondhatták el javaslataikat, de rajzokon megjelenítve, gyurmából formába öntve, valós és kitalált történeteken keresztül a diákok is megoszthatták ötleteiket az építésszel, akik ezekből ihletet merítve vetették papírra a tervet.

„Egy viszonylag kicsi, 70-80 négyzetméteres terület felújításáról van szó. Az egyik gyerek apukájának a fejéből pattant ki az az ötlet, hogy a rendelkezésre álló tér felfelé terjeszkedve, egy többszintes játszóudvar kialakításával jelentősen növelhető. Első lépésben a diákjainkat és tanárainkat is bevonva egy közösségi terv készült, amelyet a profik áldottak tovább” – foglalta össze röviden Bódi Csilla, a nagy hírű intézmény igazgatója a gondolat megszületésétől eddig megtett utat.

Azt remélték, hogy mivel az új közösségi tér születéséből nemcsak a bajzás diákok profitálnak, hanem az uszodát és a nyári napközis tábor igénybe vevő terézvárosi gyerekek is, az önkormányzat melléjük áll. „Nem csalódtunk – mondta el az igazgató. – A kezdeményezést Temesvári Szilvia alpolgármester örömmel karolta fel, előterjesztésének köszönhetően alapítványunk a szükséges építészeti tervek elkészítésére kétféle forrásból kapott.”

Méretéből adódóan túl sok játékeszköz nem fér el majd a játszóud-

varon, ez a hely nevével ellentétben inkább pihenésre, kis tréceslésre szolgál majd. A harmadik emeleten azonban lesz egy körülbelül 40 négyzetméternyi rész, ahol kötetlenebb tanórákat is lehet tartani.

Az igazgató szavai szerint rendkívül élvezték a diákjaik, kicsiktől nagyokig, hogy részt vehettek a tervezésben. Az általuk elképzelt játszóudvarról olyan kreatív, ötletes művek születtek, amelyeket mindenkinek látnia kell, ezért december elején kiállítást tartanak belőlük az iskola folyosóján. „Amikor a diákönkormányzatnak bemutattam a látványterveket, az első kérdésük az volt: Mikor kapjuk meg?” – mesélte nevetve az intézményvezető.

„A projekt sorsát több okból is szívesen viselem – árulta el Temesvári Szilvia környezetvédelemért és civil ügyekért felelős alpolgármester. – Egyrészt minden fontos számomra, ami a terézvárosi gyereket érinti. Másrészt nagyon klassznak tartom, hogy a közösségi tervezés során a gyerekek megtapasztalhatták, számít a véleményük, ők is formálhatják a dolgok alakulását. Nem mellékesen a felújítással nő a zöldfelület, új növényeket ültetnek és befuttatják az udvar összképét elcsúfító kazánház falát is.”

A vertikális játszótér nagyszerű példa arra, hogy okosan gondolkodva hogyan lehet egy kis felülettel jól gazdálkodni.

DOBI ÁGNES

Lámpás mesék

A bevándorlók előtt tiszteleg a bostoni kínai negyedben a lámpás kiállítás, amelynek minden egyes kézzel készített lámpása történeteket mesél arról, hogyan gazdagították a bevándorlók a helyi közösséget, kultúrát. A több tucat lámpást helyi lakosok, civil szervezetek és vállalkozások készítették egy helyi kínai művész, Vu Ju-ven vezetésével, aki a járvány miatt online workshopokon segítette az alkotómunkát.

KLÍMASZORONGÓ GYEREKEK

Nemcsak a környezettudatosság erősödik a gyerekek körében, hanem a klímaszorongás is.

Nagy-Britanniában már a gyermekpszichiáterek feléne van olyan páciense, akinek a környezet és bolygónk jövője iránt érzett rettegés okoz mentális stresszt. A brit Királyi Pszichiátriai Kollégium felmérése szerint a fiatal korosztályt sokkal jobban megviseli a klímaválság,

mint a teljes lakosságot. Az ökostressz jele lehet a klímakatasztrófától rettegés, a lehangoltság, a tehetetlenségérzés, az álmatlanság, a pánik és az emberiség tettei miatt érzett büntudat – ezeket látva érdemes szakemberhez fordulni a gyerekekkel.

FOTÓ: TODD QUACKENBUSH

FATÉRKÉP A FÖLDRŐL

A Föld teljes faállományát feltérképezi a NASA, hogy felmérje a bolygó teljes zöldfelületét és a fában raktározott szénkészletét. A nagy felbontású műholdképeket szuperszámítógépeken, mesterséges intelligencia segítségével elemzik ki, néhány hét alatt. A mesterséges intelligencia a legváltozatosabb felszíneken is eligazodik, így még az erdőkön kívül növekvő fákat is kiszúrja a felvételeken, majd megméri az átmérőjüket, lomb- és ágsűrűségüket. Még a tudósokat is meglepte, hogy eddig közel egymilliárd fát talált a nyugat-afrikai pusztaságban, a Szahara sivatagtól délre, ahol eddig nem is sejtették, hogy fák nőnek.

Föld alatti karanténbulik

Illegális partikat tartanak Párizsban a város alatti alagútrendszerben, a kijárási tilalom ellenére. Az I want to break free (magyarul: Ki akarok törni) bulikra a 15 eurós jegyeket egy zárt Facebook-csoportban árulják, az utolsó előtti óráig titok a helyszín, és a vendégek csak egyedül vagy párosával érkehetnek. Így is előfordul, hogy közel 300 ember gyűlik össze a titkos föld alatti helyen, ahol egy DJ keveri a zenét, villognak a neonfények és a fiatalok öntudatlanul táncolhatnak, akár maszk nélkül is. Ha a szervezőket elkapják, legalább 15 ezer eurós (5,4 millió forintos) bírságra számíthatnak, ők mégis vállalják a kockázatot. Szerintük a fiatalok mentális egészségéhez hozzájárul a bulizás, ahogy a természetükhöz a lázadás.

Az oldalt összeállította:
Bálint Orsolya

FOTÓ: ADITYA CHINCHURE

TÖBB BICIKLIS, TÖBB BRINGALÓPÁS

Sosem látott méreteket ölt a biciklilopás a nagyvárosokban a pandémia alatt, Chicagóban 50, New Yorkban 60 százalékkal nőtt csak a bejelentett lopások száma tavalyhoz képest. Európában Spanyolországban tűnt el a legtöbb bicikli (800 ezer), az unión belül már tízmillió nagyságrendről beszélnek, és ezeknek csupán 7-10 százaléka kerül vissza tulajdonosához. Mivel világszerte egyre többen váltanak a tömegközlekedésről a kerékpározásra, a biciklieladások az év első 9 hónapjában 50-60 százalékkal megnövekedtek. A gyártók alig tudják követni a bringavásárlási örületet, a használt kerékpárok piaca is hasonlóan pörög, még vonzóbbá téve a tolvajok számára a közterületeken vagy akár a kertekben, lépcsőházakban tárolt bicikliket. A napokban még „Banksy biciklijét” is ellopták a hullahoppozó kislányt ábrázoló nottinghami alkotása előtt, amit a titokzatos street art művész ironikusan úgy kommentált, műve „túl interaktívra sikerült”.

FOTÓ: FERNANDO MELONI

